Leveleki Kastélykert Óvoda és Konyha Helyi Pedagógiai Programja

2021

Az intézmény OM azonosítója: ***202210***	***Készítette:*** ..... intézményvezető Ph

Nevelőtestületi ***KÉSZÍTETTE, ELFOGADTA***
határozat száma: 208. /2021

.....
A nevelőtestület nevében aláírás

60 /2021 (VIII.) ..... **Ökt.** fenntartói
határozatszámon jóváhagyja
.....
Fenntartó képviseletében Ph

A Leveleki Kastélykert Óvoda és Konyha pedagógiai programjának módosítását a mai napon 208/2021 határozatszámon intézményvezetői jogkörömben jóváhagyom.

Kelt: 2021.08.31.

.....
Intézményvezető Ph.

A dokumentum jellege: Nyilvános
Megtalálható: vezetői irodában, óvodai csoportokban, honlapon

Hatályos: a kihirdetés napjától: 2021.09.01.	***Érvényes: A kihirdetés napjától visszavonásig***
Verziószám: 1/2021.	***Készült: 4 példányban*** ***Iktatószám: 208./2021***

1. Az intézmény adatai

Az intézmény hivatalos elnevezése:	**Leveleki Kastélykert Óvoda és Konyha**
Az intézmény OM azonosítója:	**202210**
Az intézmény pontos címe:	**4555. Levelek, Ifjúság utca 3 - 5.**
Az intézmény telefon és fax száma:	**06/42-476-613**
Az intézmény e-mail címe:	ovoda@levelektelepules.hu
Az intézmény weboldala:	**https://www.kastelykertovoda.hu**
Az intézmény működési területe:	**Levelek**
Az intézmény fenntartója:	**Levelek Nagyközség Önkormányzata**
	4555. Levelek, Rákóczi utca 2.
	Tel.: 06/42-249-503
Az intézmény típusa:	**óvoda**
Az intézmény csoportok száma:	**öt**
Az intézmény férőhelyeinek száma:	**125 fő**

Tartalom

Az intézmény adatai ... 3
Bevezetés ... 6
A Pedagógiai Program Jogszabályi Háttere ... 6
I. HELYZETKÉP ... 7
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP ... 9
2.2. Óvodaképünk ... 9
2.4. Jövőképünk ... 11
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI ... 11
3.1. Óvodai nevelés általános feladatai ... 11
3.2. Az egészséges életmód alakítása ... 12
3.2.1. Egészségfejlesztési program célja ... 13
3.3. Az óvodában folyó egészségfejlesztés célja ... 14
3.3.1. Az egészséges táplálkozás ... 15
3.3.2. Mindennapos testnevelés, testmozgás ... 15
3.3.3. A testi, lelki, mentális egészség fejlesztése: ... 16
3.3.4. A bántalmazás, erőszak megelőzése ... 17
3.4. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés ... 20
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI ... 25
4.1. Személyi feltételek ... 25
4.2. Tárgyi feltételek ... 26
4.3. Az óvodai élet megszervezése ... 27
4.4. Óvodánk napirendje: ... 28
4.5. A csoportok heti rendje: ... 29
4.6. Dokumentáció ... 29
V. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI ... 32
5.1. Az óvodán belüli együttműködési formák ... 32
5.2. Óvodán kívüli kapcsolatok más intézményekkel ... 35
VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI ... 37
6.1. Játék ... 37
6.2. Verselés, mesélés ... 43
6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc ... 45
6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ... 47
6.5. Mozgás ... 49

6.6. A külső világ tevékeny megismerése 50
6.7. Munka jellegű tevékenység 54
6.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás 55
6.9. IKT (információs és kommunikációs) eszközök használatának lehetőségei az óvodában 57
VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE 58
VIII. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK: KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE 60
IX. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK 64
X. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK 68
XI. AZ ÓVODA NEVELÉSI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE 69
1. számú melléklet 75

Motto

„Minden gyermekben megvan a cselekvési vágy és a világmindenség megismerésének igénye, csak a kibontakoztatását kell segíteni.” (Maria Montessori)

Bevezetés

Óvodánk a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről és a 363/2012 (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján, valamint a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról szóló 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet, mely a 2021/2022 nevelési év első napján lép majd hatályba.

A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét figyelembe véve készült.

A Pedagógiai Program Jogszabályi Háttere:

- Magyarország Alaptörvényét
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényt
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról (Eb. tv)
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok

- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/nemzetisegi_neveles_oktatas_kerettantervei

- Egyéb dokumentumok:
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

I. HELYZETKÉP

Intézményünk hivatalos neve 2017 februárjától Leveleki Kastélykert Óvoda és Konyha. A Leveleki Kastélykert Óvoda 2021. szeptember 1-én új épületben kezdte meg a működését. Az épület nagysága a mai kornak, igényeknek megfelelő. Óvodánk korszerű- ötcsoportos, 125 férőhelyes- intézmény, amelyben logopédia foglalkoztató, orvosi és elkülönítő szoba került kialakításra. Minden csoportszobához külön öltöző és mosdó tartozik. Tornaszobával, differenciált foglalkozásra alkalmas külön fejlesztőszobával is rendelkezünk.

A HH gyermekek aránya kb. *12%-k, a kb. HHH- 25%-k. Az SNI* gyermekek száma változó, akiknek a fejlesztését megfelelő szakemberek alkalmazásával segítjük. Tárgyi eszközeinket, felszereltségünket folyamatosan bővítjük, korszerűsítjük.

A külső világ tevékeny megismerése környezetünk védelme és a mozgásfejlesztés képezi a helyi nevelési program alapját. A szűkebb környezet értékeinek megismertetésében messzemenően támaszkodunk a helyi sajátosságokra: a Leveleki tó élővilágának megfigyelése már egészen kisgyermekkorban a környezet, az állatvilág fontosságára irányítja a kicsik figyelmét.

A mozgásfejlesztést a jól felszerelt tornaszoba, a mindennapi mozgás, valamint a szülőkkel közösen szervezett sport délutánok szolgálják.

Pedagógiai programunk jellegénél fogva jól alkalmazható a nevelés minden területén, biztosítja az egyéni differenciált bánásmód pedagógiai elvének érvényesülését, az integrálást, a sajátos nevelési igényből eredő hátránycsökkentését, a tehetséggondozást.

Nyitottak vagyunk a partneri elvárásokra, de igyekszünk a szakmaiságot, a gyermek érdekeit szem előtt tartani.

Az óvoda jellemző adatai

Költségvetési szerv megnevezése: Leveleki Kastélykert Óvoda és Konyha
Székhelye: 4555 Levelek Ifjúság utca 3-5.
Elérhetősége: 0642/ 476-613, 0630/7310819
Email címe: ovoda@levelektelepules.hu
Fenntartó neve és székhelye: Levelek Nagyközség Önkormányzata, 4555 Levelek Rákóczi utca 2.
Irányító szerv neve és székhelye: Levelek Nagyközség Önkormányzata Képviselő Testülete
Intézmény típusa: Óvoda
OM azonosító: 202210
Csoportok száma: 5
Felvehető maximális gyermeklétszám: 125

Küldetésnyilatkozatunk:

Olyan óvodát szeretnék, ahol a nyugodt, érzelem gazdag, inspiráló légkör és a tartalmas együttes munka eredményeképpen az intézmény minden dolgozója és a gyermekek jól érezzék magukat.

Szeretnénk, ha a gyermekek számára a magas szakmai felkészültséggel, széles látókörrel rendelkező, folyamatosan fejlődni képes óvodapedagógusaink a pedagógiai munkát segítőkkel együtt megteremtenék a gyermeki személyiséget tisztelő, egyenlő esélyek elvén működő, biztonságot nyújtó óvodai környezetet, a gyermekek olyan jellemvonásait erősítenék, mellyel megalapoznák az élethosszig tartó tanulás igényét, és amelyek által a gyermeknek helyes énképe és önértékelése alakul ki.

Fontos, hogy a 3–7 éves korosztállyal kapcsolatos szakmai tudásunk birtokában a családi nevelést kiegészítve az óvodában is biztosítsuk a fejlődés optimális feltételeit, segítsük, támogassuk a szülőket, nehézségeik megoldásában partnereik legyünk.

Óvodánk legfontosabb feladata a jövőben is, hogy az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével segítse az óvodás gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, együttműködő készségük és akaratuk fejlesztését.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

2. 1. Gyermekképünk

Intézményi gyermekképünk megfogalmazásában a gyermek:

- Egyedi, mással nem helyettesíthető személyiség,
- Szeretetteljes, befogadó, gyermekközpontú légkörben nevelkedik,
- A külvilág felé nyitott, környezetét szerető, óvó, érdeklődő, kreatívan gondolkodó, aki türelmes másokkal, elfogadja a másságot, derűs, nyugodt személyiség.
- Korának és fejlettségének megfelelően aktívan és érdeklődően vesz részt az egyes élethelyzetekben, tevékenységekben, azok előkészítésében, kiválasztásában, alakításában.
- Testileg és lelkileg egészségesen fejődnek,- illetve egyéni képességeiknek megfelelő a fejlődés mértéke.

2.2. Óvodaképünk

- Szeretetteljes, családias légkör megteremtése, mely figyelembe veszi a családok nevelési elveit, kiegészíti, erősíti és elismeri, hogy a gyermeki nevelés elsődleges színtere a család.
- Olyan pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezet kialakítása, ahol a befogadó attitűd természetessé válik az óvodapedagógus, a nevelő munkát segítő munkatársak, a szülők és gyermekek számára egyaránt.
- Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).
- A helyi sajátosságainkat figyelembe vevő tevékenységek árnyaltan gazdag rendszere biztosítja minden gyermek számára az önmegvalósítás, önérvényesítés, önértékelés lehetőségét, ezek fejlődését, elsősorban a mással nem helyettesíthető játék keretein belül.
- Óvodánk óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkcióival megteremti a gyermekekben a következő életszakaszba történő átlépés belső pszichikus feltételeit.
- Támogatjuk a nemzeti, etnikai, migráns gyermekek nevelésénél az önazonosság megőrzését, a társadalmi integrálást.
- Segítjük a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

2.3. Pedagógusképünk

Törekszünk a pedagógusok előmeneteli rendszeréhez kapcsolódó önértékelési folyamatokban előírt elvárásokhoz való igazodásra, a megjelölt kompetenciáik fejlesztésére.

- A pedagógiai folyamatokat figyelemmel kísérjük, tudatosan tervezzük, hosszútávon átgondoljuk azok hatásait és az elért eredményeket elemezve képesek vagyunk a változtatásra, korrekcióra.
- A csoportunkba járó gyermekek egyéni képességeit, igényeit figyelembe véve, differenciáltan fejlesztjük, előnyben részesítjük a megtapasztaláson alapuló módszereket. Felhasználjuk a szabad játék nyújtotta lehetőségeket a gyermekek fejlesztése érdekében.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek gyermekcsoportban történő nevelését, fejlesztését tervezetten valósítjuk meg, folyamatosan képezzük magukat ennek megvalósítása érdekében is.
- Meglátjuk a gyermekekben a jót és szeretettel neveljük őket.
- A csoport szokás- és szabályrendszerét az óvoda értékrendjéhez igazodva alakítjuk ki, figyelve a magyar nemzeti értékek beépítésére is.
- Inkluzív, előítéletektől mentes gondolkodásunkkal mutatunk példát a „másság” elfogadására (kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, multikulturalizmus), fejlesztjük a gyermekcsoportot közösséggé
- A szülőkkel – a gyermekek fejlesztése érdekében – együttműködünk, és együttműködésünk a kölcsönös tiszteleten alapul.
- A csoportunkba járó gyermekeket megismerjük, fejlődésüket nyomon követjük, elemezzük, értékeljük, és ezt OVPED online naplóban digitális felületen rögzítjük.
- Kommunikációnk példamutató mind a gyermekek, mind munkatársaink, mind a szülők irányában, melyet tisztelet és együttműködési szándék jellemez. Szakmai kommunikációnkban is tisztában vagyunk az etikai szabályokkal, saját hatáskörünkkel.
- Munkánkat szakmai elkötelezettség, önállóság jellemzi, örömmel tanulunk egymástól is.
- A mindennapokban derűt, kedvességet, nyugalmat árasztunk egyéniségünkkel, személyiségünkkel összhangban.
- Törekszünk a pedagógusok előmeneteli rendszeréhez kapcsolódó ellenőrzési/önértékelési folyamatokban előírt elvárásokhoz való igazodásra, a megjelölt kompetenciáik fejlesztésére.
- Folyamatosan képezzük önmagukat, hogy a társadalmi, szakmai elvárásoknak és belülről fakadó szakmai kultúránknak megfeleljünk.

2.4. Jövőképünk

- Arra törekszünk, hogy munkánkkal megalapozzuk az élethosszig tartó tanulás igényét.
- Olyan attitűdöket, jellemvonásokat erősítünk, melyek által a gyermek megismeri önmagát, helyes énképe és önértékelése alakul ki, s ezáltal képessé válik arra, hogy elfogadja a „te is más vagy, te sem vagy más" elvét, s ezt a gyakorlatban alkalmazni tudja.
- Olyan kompetenciákat sajátítsanak el a gyermekek, melyek alkalmassá teszik őket arra, hogy megfeleljenek a XXI. század kihívásainak.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

3.1. Óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Az óvodáskorú gyermekfejlődési jellemzői, aktuális fejlettségi szintje és az előzetes, más forrásból (család, bölcsőde) származó tudásának, tapasztalatainak felhasználásával.
Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és **értékorientált** közösségi nevelés
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- a környezet megismerésére és védelmére, megóvására való nevelés
- a sajátos nevelési igény-, hátrányos helyzet- és halmozottan hátrányos helyzet gyermekek integrált nevelése.

Ennek érdekében feladataink:

- a célok eléréséhez szükséges feltételek biztosítása
- a fejlesztés tartalmának az egyén fejlődéséhez igazodó tervezése, alakítása
- a személyiség teljes megismerésére törekvés az optimális fejlesztés érdekében
- az esélyegyenlőség biztosítása minden gyermek számára
- a nevelés színvonalának folyamatos fejlesztése a külső és belső igények, a változások figyelembe vételével.

3.2. Az egészséges életmód alakítása

Célunk:

A gyermekek életkorát és egyéni szokásait, szükségleteinek kielégítését figyelembe véve a megfelelő óvodai életritmus kialakításával az egészséges testi - lelki - szellemi fejlődés biztosítása.

- Egészséges életvitel iránti igény kialakítása
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása és a környezettudatos magatartás megalapozása.

Feladataink:

- A gyermek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése mozgás, pihenés összhangjának megteremtése.
- **az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése,** a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- A fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- A higiénés szabályokat a gyermekekkel megtanítjuk és betartatjuk: kézmosás, szappan használat, kéztörlés, WC papír használat, WC leöblítése, fésülködés, fogmosás.
- Kiemelten figyelünk a tisztálkodási eszközök rendben tartására.
- A tisztálkodási tevékenységek során biztosítjuk a gyermekek számára az igényüknek megfelelő intimitást.
- Odafigyelünk, hogy a csoportszobában a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés megtörténjen.
- Minden gyermeknél, de különösen a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél komplex példaadásra (bemutatás és magyarázat), az utánzási kedvük felkeltésére, fenntartására törekszünk.
- Az egészséges életmód, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak megalapozása.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.

- Prevenciós feladatok ellátása megfelelő szakemberek bevonásával.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Igényükké válik a tisztálkodással és a tisztálkodás eszközeivel gyakorolt szokások betartása.
- A különböző tisztálkodási eszközöket és az evőeszközöket készségszinten használják, és kulturáltan étkezzenek.
- A számukra elvégezhető feladatokat észreveszik, segítenek társaiknak, a felnőtteknek.
- Önkiszolgálást teljes önállósággal látják el.
- Igényük van közvetlen környezetük rendjének és tisztaságának megtartására.
- Igényük van az életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelő napirendre, pihenésre, mozgásra és egészséges étkezésre (egészséges ételek, gyümölcsök, zöldségek és sok folyadék fogyasztása).
- Étkezésnél önállóan kiszolgálják magukat, a tényleges igényüknek megfelelő, mennyiséget szednek.
- A számukra ismeretlen ételeket is megkóstolják.
- Képesek az öltözködés helyes sorrendjének betartására, az időjárásnak és alkalomnak megfelelő ruhák kiválasztására.
- Cipőjüket befűzik és megkötik.
- Ruhaneműjüket rendben tartják.
- Belülről fakadó igényük van környezetük védelmére és megóvására.
- Környezettudatos magatartás.

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

A sajátos nevelési igényű gyermekek, ugyanúgy, mint társaik, a napirend során mindig csak annyi segítséget kapjanak, amennyi feltétlenül szükséges, hogy később önállóan tudjanak cselekedni. A feladatok elvégzéséhez a számukra elegendő idő biztosítása, nagy türelemmel, pozitív példaadással, dicsérettel, biztatással.

3.2.1. Egészségfejlesztési program célja

A nevelési intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi – lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az ember legfőbb – mással nem pótolható – értéke az élete és az egészsége. Ennek az alapkövetelménynek itt az óvodában is eleget kell tennünk. Nevelésünk folyamatában felkészítjük a kisgyermekeket az egészséges életmódra, a helyes napirend gyakorlatára, és védjük testi épségüket.

Tudjuk, hogy a 3-7 éves életkor a fejlődés egyik legkritikusabb szakasza, ebben az életkorban alakulnak ki a gyermekek alapvető egészségvédő szokásai, társas kapcsolataik jellemzői, ekkor mutatkozik meg a cselekvési vágya, a játékkedve.

3.3. Az óvodában folyó egészségfejlesztés célja

- Az egészségi állapot örömteli megélése.
- Az élet és az egészség értékként való tisztelete.
- A helyes életritmus megszervezése.
- Az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységek és az ezen alapuló egészséges életmód szokásainak kialakítása.
- A kisgyermeket úgy nevelni, gondozni, tanítani, hogy egészséges, testileg – lelkileg harmonikus személyiséggé fejlődjön, a közös mozgás által kiváltott öröm átélése.

Az egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljes körű, ha áthatja az óvodai élet egészét:

- Ha minden gyermek részt vesz benne.
- A teljes nevelőtestület aktív, összehangolt munkájának eredménye.
- Megvalósul a felvilágosító tevékenység.
- Betartják és betartatják a munka – és balesetvédelmi előírásokat, feltárják és elhárítják a veszélyhelyzeteket.
- Az óvodában belüli közösségen kívül bevonják a szülőket és az óvoda közelében működő, erre alkalmas civilszervezeteket, valamint az óvoda társadalmi környezetét is.
- Az óvoda mindennapos működésében kiemelt figyelmet biztosítunk a gyermekek egészségéhez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatoknak, amelyek különösen az alábbiakra terjednek ki:
- az egészséges táplálkozás,
- mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi – lelik egészség fejlesztése, viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.
- bántalmazás, erőszak megelőzése,
- baleset megelőzés és elsősegélynyújtás
- személyi higiéné.

3.3.1. Az egészséges táplálkozás

A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása. Az egészséges táplálkozás minden követelménynek teljesítése nem csak anyagiakban (élelmezési normán), de szemléleten (étrend összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésen (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.

Feladatunk a helyzet javításáért:

- Nevelési tervekben még tudatosabban foglalkozunk a témával.
- Új ízek megismertetése, megszerettetése (játékos alkalmak szervezése arra, hogy a gyermekek egyszerűbb ételek elkészítésének részesei legyenek).
- Ismeretterjesztő előadások szervezése egészségügyi szakemberek bevonásával (gyermekorvos, védőnő).
- Téma feldolgozása szülőértekezleten (tanácsot adunk, hogy az otthoni étrendet milyen ételféleségekkel egészítsék ki; a szülőket ösztönözzük a rost dús, zsírszegény, sószegény ételek készítésére; előadás a gyermekkori étkezés veszélyhelyzeteiről).
- Az alapos rágás szokásának kialakítása (zöldség-, gyümölcsnapok szervezése).
- A szülők informálása a gyermek mindennapi étkezéséről az étlap kifüggesztésével.
- Fokozottan figyelünk a táplálék érzékeny gyermekek diétájára (folyamatos kommunikáció az élelmezésvezetővel)
- Ismerkedés a táplálkozás-egészségügyi ajánlás tervezetével, beépítése a közétkeztetésbe, áttekintése helyi szinten.
- Születésnapok egészségesebb kivitelezése pl.: torta nélkül, gyümölccsel.
- Bábjáték az egészséges táplálkozásról - a történtek megbeszélése.

3.3.2. Mindennapos testnevelés, testmozgás

- A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek.

A mozgásfejlesztés lehetőségei:

- A szabad játékban a gyermekek kötetlen, spontán, természetes játékos mozgása közben.
- A testnevelés tevékenységen belül.
- A mindennapi testnevelésen.
- Differenciált mozgástevékenység során.

Az egészségfejlesztő testmozgás hatékony megvalósítása:

- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség ismeretében változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása (mindennapos testnevelés, szabad mozgáslehetőségek).
- A napi tevékenység részeként a 10-20 perces frissítő mozgás (szabadban).
- Tudatos, a nagymozgások, finommotorika, egyensúlyérzék fejlesztésére, a tér mozgásos megismerésére irányuló mozgások. A lehető legtöbb időt a szabadban tartózkodunk, ez növeli a gyermekek ellenálló képességét, edzettségét. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építjük (kivéve a nagy meleget).
- Kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációs képességek fejlesztése.
- Lehetőség a csoportok egymás közötti mozgásos tevékenykedtetésére (versenyjátékok szervezése…).
- Mozgásos játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése (mozgást fejlesztő eszközök folyamatos bővítése).
- A dolgozók testmozgásának szorgalmazása (gerinctorna rendszeres egészségügyi alkalmassági vizsgálat, szűrővizsgálatokon való részvétel).
- A tartásjavító torna elemeinek, a lábtorna elemeinek alkalmazása az óvodapedagógusok részéről (részvétel ilyen jellegű továbbképzésen).
- Prevenciós fejlesztő torna szervezése gyógytestnevelő alkalmazásával.
- Családdal való együttműködés a mozgás megszerettetése érdekében (sport délután, közös családi kirándulás, egészségvédelmi nap.
- Vérnyomásérő beszerzése az óvodába.

3.3.3. A testi, lelki, mentális egészség fejlesztése:

A testi, lelki, mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodást, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

Lehetőségeink a fejlesztés terén:

- Anamnézis készítése a gyermekek óvodába kerülésekor.
- A növekedés fejlődés ütemét folyamatos megfigyeléssel, összehasonlító mérésekkel kísérjük, segítjük az egyéni sajátosságok, jellemzők feltárását (játékos tanulási tevékenységekbe ágyazva).

- Őszinte viselkedéssel, tapintattal, elfogadással, megértéssel közeledünk a gyermekek felé. Fontos az óvodapedagógus és a gyermek, valamint a dajka és a gyermek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes közelség megléte.
- Óvakodunk bármiféle megszégyenítéstől, tapintatosan szeretetteljes bánásmóddal -, a szülőkkel való partneri, jó emberi kapcsolat kialakításával igyekszünk megszüntetni bármiféle pszichés okot (pl.: bepisilés).
- A gyerekek számára biztonságot nyújt a megalapozott és következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszer – ezt közvetítjük a szülők felé is.
- A pihenés megfelelő körülmények között történjen (alapos szellőztetés, ágyak megfelelő elhelyezése, mese, dúdolás, testi közelség, puha tárgyak…).
- Az óvodai dolgozók mentális egészségének érdekében programok szervezése évi egy-két alakalommal (színházlátogatás, kerékpártúra, egyéb rendezvények).

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségfejlesztési program tevékenységei:

- Az óvoda egész terültén és a bejárat 5 méteres körzetében tilos a dohányzás (figyelmeztető táblák elhelyezése).
- A gyermekek otthoni dohányzásmentes környezete érdekében a család, a szülők erre irányuló figyelmének felkeltése az év eleji szülőértekezleten.
- Ismereteket adunk át a gyermekeknek a dohányzás ártalmairól, a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, a szívet, a fogakat, bőrünket stb… Másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják
- a dohányfüstöt; hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn tartózkodás, szellőztetés).
- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (lebarnulás), szabad mozgás, jókedv; értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erőkifejtés, sok mozgás.
- Falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok…
- Pszichológus tarthat előadást a szülőknek a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzéséről.

3.3.4. A bántalmazás, erőszak megelőzése

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és /vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód minden

formáját, mely a gyermek egészségének fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul." (A WHO definíciója)

Feladatunk a ránk bízott gyermekek nevelése. Ezzel összefüggésben kötelességünk, hogy közreműködjünk a gyermek - és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell a gyermekvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

Észrevesszük és jelezzük a gyermek fejlődését veszélyeztető jeleket. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményezünk.

- **Érzelmi elhanyagolás** (érzelmi biztonság, szeretetkapcsolat hiánya erőszakos magatartás más családtaggal szemben…).
- **Fizikai elhanyagolás** (alapvető fizikai szükségletek hiánya, felügyelet hiánya, orvosi ellátás késleltetése…).
- **Fizikai bántalmazás** (szándékos cselekedet vagy gondatlanság, közlekedés során gondatlan veszélyeztetés: gyermek ülés hiánya, ittas vezetés…).
- **Érzelmi bántalmazás** (annak közvetítése a gyermek felé, hogy értéktelen, nem szeretett; az életkornak vagy fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztása a gyermekkel szemben; megszégyenítés, érzelmi zsarolás…).
- **Szexuális bántalmazás** (a gyermek bevonása olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni…).
- Közreműködünk a veszélyeztetettség megelőzésében, megszüntetésében (családlátogatás, egyéni beszélgetés, együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal).
- Szülőértekezleten megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó filmek, egyéb káros hatások kivédését.

3.3.5. Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás:

Alapelvek:

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a veszélyhelyzetek vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. A gyerekek

megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Általános előírások:

Egészségvédő, balesetmegelőző szabályok ismertetése az óvoda külső és belső tereinek biztonságos használatáról évente egy alakalommal (munkavédelmi oktatás, elsősegély nyújtási módszerek bemutatása szakember részéről).

Óvó – védő előírások ismertetése a gyermekek számára (fejlettségüknek megfelelően):

- kirándulás alakalmával a tilos és elvárható magatartásformákat,
- foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokat (olló, hurkapálca…),
- egészségük és testi épségük védelmére vonatkozókat.
- Az óvoda alapdokumentumaiban rögzítjük az intézményi óvó - védő előírásokat.
- Az elsősegély doboz a dolgozók által ismert könnyen elérhető helyen található (tartalmának utántöltéséről a felelős gondoskodik).
- Az udvari játékeszközöket rendszeres bevizsgáltatjuk („TŰZMEGELŐZÉS" Kft).
- Olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a baleset biztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, és fejleszteni kell a gyermekek biztonságra törekvő viselkedését.
- Baleset esetén az elsősegélynyújtást követően azonnal mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt haladéktalanul értesíteni kell.
- A bekövetkezett gyermek balesetet nyilván kell tartani, meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére.
- A gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeljük, szükség esetén javítjuk, cseréljük.
- Felhívjuk figyelmüket a helyes eszközhasználatra (különösen udvari, játszótéri játékoknál), a biztonságos közlekedés szabályaira.

3.3.6. Személyi higiéné

A legfőbb személyi higiéniás nevelési feladat: a kézmosás szokássá fejlesztése, saját személyi felszerelés (törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, tornafelszerelés. ágynemű) használata. Ezek minden gyermek számára álljanak rendelkezésre.

Szülőknek javaslatot teszünk: a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat, cipő biztosítására (váltóruha, lógó alkatrészek eltávolítása, lábboltozatot védő megfelelő méretű cipő...).

Környezeti higiéniára nevelés magában foglalja:

- az óvoda tisztaságának megóvását,
- esztétikáját,
- a termek szellőztetését,
- az ivóvíz higiéniáját,
- a helyes fűtés és világítás biztosítását,
- az udvar tisztán tartását,
- a helyiségek és eszközök tisztaságát.
- szülői fórumok egészségfejlesztő, mentálhigiénés szakember bevonásával.

3.4. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A szocializáció elsődleges színtere a család, melyet kiegészít az óvodai nevelés. Itt a kortárs csoportban kialakul az önismerete, a társai egyenrangú kommunikációs kapcsolatot jelentenek s képes összehasonlítani önmagát másokkal. A szocializáció a gyermekkorban a legintenzívebb, ugyanis megtanulja a gyermek megismerni önmagát, megtanulja az együttélés szabályait, az elvárt viselkedésmódot.

Lényeges a nyugodt, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása, melyben az óvodapedagógus-gyermek, dajka-gyermek, gyermek-gyermek és az alkalmazottak közötti kapcsolatot a pozitív érzelmi töltés jellemzi. Az óvodapedagógus és a dajka olyan minta a gyerekek számára, akik harmóniát, derűt, nyugalmat, jóindulatot áraszt, odafigyel, támogat, biztat, elfogad. A felnőttek demokratikus szeretetteljes irányítása, együttléte vezet a gyerek önállóságához, tenni akarásához, az önérvényesítési és döntési képességének kibontakoztatásához, önbizalmuk erősödéséhez.

Feladataink:

Olyan érzelmi- társas képességekkel rendelkező egyéniségek nevelése, akik képesek az őket körülvevő világhoz pozitív érzelmi beállítódással viszonyulni. Ismerik a viselkedési és udvariassági szabályokat, tudnak kooperálni.

Érzelmi biztonság kialakítására törekszünk az óvodába lépés kezdetétől, s ehhez a következőket tesszük:

- Az óvodáskor megkezdése előtt „Csibe napon” ismerkedhetnek leendő óvodás gyermekek és szüleik az intézményünkkel.
- Óvodába lépéskor vagy szükség esetén, családlátogatást kezdeményezünk, amennyiben ezzel a szülők is egyetértenek.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek egyéni igényeihez igazodva, kezdetben a szülővel közösen ismerkedhessenek az óvoda környezetével és az ott dolgozó felnőttekkel.
- Fontosnak tartjuk, hogy fokozatosan váljon el a gyermek a szüleitől, miután közösen szereztek tapasztalatokat az óvodai életről.
- Fokozatos beilleszkedési folyamatot biztosítunk (lehetőleg maximum 2 hét, de egyedi megítélés alapján ez lehet hosszabb is).
- A gyermekek magukkal hozhatják otthoni kedvenc játékaikat, tárgyaikat.
- Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy saját munkáinak, „kincseinek” külön helye legyen.
- Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a gyermek élményeit, gondolatait megoszthassa társaival a mindennapi beszélgetések során.
- Tevékenykedtetés közben kiemelten figyelünk arra, hogy a gyermekek segítsék egymást.
- Olyan közösségi szokásokat alakítunk, amely lehetővé teszi, hogy a játszócsoportok ne zavarják egymást, legyen joguk a gyerekeknek szemlélődni, magányosan tevékenykedni, elkülönülni, legyen lehetőségük vitára, az érdekek ütköztetésére, a konfliktusok megoldására, a konszenzusra.
- Minden évben színházi előadásokat szervezünk a gyermekek számára.
- Lehetőséget teremtünk a gyermekeknek és a családoknak a közös sportolásra: kerékpártúra, közös séta
- Közös kirándulásokat szervezünk (családdal, csoporttal).
- Megünnepeljük az óvodai, a csoport és az egyéni jeles napokat.
- Az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottja közérthető, választékos, a szép magyar nyelv közvetítésére alkalmas modell szerepet tölt be.
- Közös élmények kapcsán fejlesztjük az erkölcsi tulajdonságokat, az akaratot, az önállóságot, az önfegyelmet, a kitartást, a feladattudatot, szabálytudatot.
- Arra neveljük a gyermekeket, hogy elfogadják, megértsék, hogy az emberek különböznek egymástól. Társaik és a felnőttek megbecsülésére, egymás munkáinak megóvására, megértésre, toleranciára, mások véleményének, gondolatainak meghallgatására, tiszteletben tartására, és a különbözőségek elfogadására neveljük őket.
- A közösségi érzés és magatartás formálása az együvé tartozás érzésének erősítése, közös értékrend, viselkedési kultúra kialakítása minden csoportban feladatunk.

- A magyarság, a magyar nép kultúrájával, és hagyományaival ismerkedünk.
- A szülőföldhöz való kötődés, a hazaszeretet megalapozása érdekében, a szűkebb tágabb környezetünk megismerésére sétákat, kirándulásokat szervezünk, melyek alkalmával rácsodálkozunk a természet szépségeire, megtapasztalják mi hasznos- káros, jó- rossz.
- Gondoskodunk arról, hogy nemzeti és népi ünnepeink szerves részei legyenek a csoportok életének.
- Elengedhetetlennek tartjuk településünk megismerését, felfedezését, a rendezvényekbe való aktív bekapcsolódást, és az élmények tevékenységekben való feldolgozását.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára biztosítjuk az egyéni érésüknek és fejlődésüknek megfelelő szakmai, pedagógiai segítséget a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel együttműködve.
- Az integrált nevelésből adódóan mintát adunk a különbözőség elfogadására, tolerálására, a segítségre szorulók támogatására.
- A kiemelkedően tehetséges gyermekeknek lehetőséget biztosítunk a képességeiknek megfelelő fejlődésre és speciális képességeik érvényesítésére.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- Tisztelettudóan viselkednek a felnőttekkel.
- Természetes szükségletté válik a közös tevékenységben való aktív részvétel és segítségnyújtás.
- Társas kapcsolataikban magatartásukat egészséges én érvényesítési törekvés jellemzi, képesek a megegyezésre, érzelmeik elemi kontrollálására.
- A társakért, a csoportért felelősséget éreznek.
- Ismerik a szűkebb környezetüket, képesek rácsodálkozni a természet szépségeire, óvó- védő magatartásukkal megbecsülik hazánk értékeit.
- Ragaszkodnak a csoporttársaikhoz és a csoportban dolgozó felnőttekhez igénylik a csoportban kialakult szokásrendszer alkalmazását
- Türelmesen meghallgatják a felnőtteket és társaikat
- Érdeklődnek társaik iránt, meghallgatják őket, elfogadják, tolerálják a különbözőségeket, a sajátos tulajdonságokat. Az udvariassági formák betartásával kommunikálnak.
- Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartásformát.

3.5. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A nyelv, az anyanyelv gyermekeink személyiségének lényeges formáló tényezője. A nyelv segíti a környezetbe való beilleszkedésben, az életformák, a viselkedési szabályok megismerésében. Így a szocializáció folyamán az anyanyelv a környezettel való érintkezés, az önkifejezés, a gondolkodás

legfőbb eszközévé válik. Az anyanyelv elsajátításának első színtere a család, mely döntően befolyásolja a gyermekek anyanyelvi kultúrájának kialakulását. Az óvodába lépő gyermekek már rendelkeznek bizonyos fokú kommunikatív képességgel, ami minden kisgyermeknél más és más szintű. Ezért elengedhetetlen a család nyelvi kultúrájának megismerése, melyet minél több találkozással, beszélgetéssel valósítunk meg. A gyermeknek az óvodai társas környezetre, társas kapcsolatokra is szüksége van ahhoz, hogy létrejöhessen a teljes értékű emberi beszéd. Nyelvi fejlődésüket pozitívan befolyásolja a gyermekre figyelő, jó beszédpéldát adó, választékosan kifejező nyelvi magatartásunk. Törekszünk arra, hogy verbális és metakommunikációs közléseink összhangban legyenek, mert így lesz hiteles a mondanivalónk. Különös gondot fordítunk az érzelmek kinyilvánítására (testi közelség, simogatás, érintés, mimika). Olyan oldott, szeretetteljes, szóbeli közlést kiváltó légkört teremtünk, amelyben fejlődik és fejleszthető a gyermekek természetes közlési vágya, kapcsolatteremtő beszédkészsége és kifejezőkészsége. Valljuk, hogy az ilyen elérhető minta és légkör a nyelvelsajátítás feltétele. Az anyanyelv használata végig kíséri óvodánk mindennapi életét, beépül a gyermekek tevékenységeibe, megnyilvánulásaiba, a társakkal és a felnőttekkel való kapcsolataiba. Valamennyi tevékenységet átszövi. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel – az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

A kommunikációs készség fejlesztésére tudatosan felhasználjuk a játékot, megőrizve annak spontán jellegét. A hétköznapi beszédszituációkkal, az élményszerző alkalmakkal, a környező világ felfedeztetésével és anyanyelvi játékokkal gazdagítjuk a gyermekek aktív és passzív szókincsét, fejlesztjük a helyes mondatszerkesztést, a beszédészlelés és beszédértés képességét. A fejlesztő anyanyelvi játékok szervezésekor ügyelünk arra, hogy szórakoztatóak, játékosak legyenek, s ne váljanak unalmas nyelvhasználati gyakorlattá. Legfontosabb feladatunk a gyermekek beszélővé és hallgatóvá nevelése. Figyeljenek oda mások beszédére. Merjenek mások előtt megnyilvánulni, szerezzenek a beszédben jártasságot. Az anyanyelvi nevelés fejlesztő hatása óvodai nevelésünk valamennyi tevékenységformájában komplex módon valósul meg. Az értelmi képességek fejlesztése érdekében biztosítjuk gyermekeink számára az önálló tapasztalatszerzési lehetőségeket. Ezeket bővítve, rendszerezve lehetővé tesszük a különböző élethelyzetekben, tevékenységekben való gyakorlásukat. Ezáltal elősegítjük kreativitásuk fejlődését is. Építünk a gyermekek érdeklődésére, élményeire, meglévő tapasztalataira. Változatos tevékenységek felkínálásával biztosítunk számukra új élményeket, tapasztalatokat természeti és társadalmi környezetükről egyaránt.

Célunk:

- A gyermekek váljanak alkalmassá szűkebb és tágabb környezetükben egyaránt a kapcsolatfelvételre, kommunikációra, önkifejezésre.

- Beszédük legyen érthető, nyelvtanilag helyes, választékos.
- Rendelkezzenek az életkoruknak megfelelő verbális és nonverbális eszköztárral.
- Ismerjék meg a magyar nyelv szépségét, kifejező erejét.
- Ismerjék és alkalmazzák az anyanyelvünk által megkívánt udvariassági formákat.

Feladataink:

- A gyermekek nyelvi kompetenciáinak, általános ismereteinek feltárása
- Elfogadó, biztonságot nyújtó, beszélő környezet megteremtése
- A gyermekek és felnőttek közötti kapcsolatfelvétel segítése, támogatása
- A gyermekek biztonságos önkifejezésének, kommunikációjának megalapozása, a beszédkedv fenntartása.
- A beszédészlelés, beszédértés, szövegértés fejlesztése.
- A beszéd formai és tartalmi elemeinek gazdagítása, szókincsbővítés (környezettudatossággal kapcsolatos kifejezések is)
- A pszichikus funkciók fejlesztése, mozgásfejlesztés
- Együttműködés a szülőkkel, gyógypedagógussal, munkatársakkal
- Gyermekeink személyiségfejlődésének segítése személyre szabott, pozitív értékeléssel.
- Az egyéni képességeknek megfelelő, differenciált foglalkozás a nyelvileg hátrányos helyzetű, a fejlesztendő és kiemelkedően fejlett gyerekekkel

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

Olyan nyugodt légkör kialakítása, ahol fejlődik a gyermek beszédkedve, beszédértése. Szakemberek bevonásával az anyanyelvi készségek, képességek fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A beszéd használatára igényesek, örömet jelent számukra a verbális kifejezés .
- Érthetően, folyamatosan, összefüggő mondatokkal képesek kifejezni önmagukat
- Minden szófajt használnak, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak
- Életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni magukat
- Megfelelő szókinccsel rendelkeznek, amely lehetővé teszi gondolataik érthető kifejezését
- Képesek türelmesen végighallgatni beszélőtársuk mondanivalóját, párbeszédet folytatni.

- Ismerik és használják az udvariassági kifejezéseket
- Nonverbális eszközökkel színesítik közléseik tartalmát
- Tisztán, artikulálva beszélnek
- Igénylik a mesét, szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak
- Vizuális, auditív, mozgásos érzékelésük, észlelésük valamint a keresztcsatornák működése koruknak megfelelő
- Képesek térbeli viszonyokat felismerni, megnevezni
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett hangsúlyosabbá válik a szándékos bevésés és felidézés.
- Megjelenik a tartalmában, terjedelmében fokozatosan növekvő szándékos figyelem.
- A cselekvő szemléletes és szemléletes képszerű gondolkodás mellett felfedezhető az elemi fogalmi gondolkodás.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1. Személyi feltételek

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermekek állnak. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Egy gyermekcsoport életét két óvodapedagógus együttesen irányítja, együtt tervezik, és a feladatokat megosztják, nevelési elveiket és gyakorlatukat összehangolják. A dajkát is bevonják a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe, értékelésébe.

Óvodai alkalmazottak:

Intézményvezető	1 fő
Intézményvezető helyettes	1 fő
Óvodapedagógus	8 fő
Óvodatitkár	1 fő
Pedagógiai asszisztens	1 fő
Dajka	5 fő

Az intézmény rendszeresen felméri a szükségleteket, így reális képpel rendelkezik a nevelő- oktató munka humánerőforrás szükségletéről.
A humánerőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében és folyamatosan jelezzük a fenntartó számára.
A pedagógiai munka megszervezésében, a feladatok elosztásában a belső motiváltság, a szakértelem és az egyenletes terhelés kiemelt hangsúlyt kap.
Elsődleges szempont, hogy a pedagógusok végzettsége, képzettsége megfeleljen a nevelő, oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak. Ezt már az új munkaerő kiválasztásánál és a továbbképzési terv elkészítésénél is figyelembe vesszük. Ötévente elkészítjük továbbképzési programunkat, melynek elkészítése a munkatársak bevonásával, az intézményi szükségletek és az egyéni életpálya figyelembe vételével történik. Folyamatosan nyomon követjük a továbbképzési programban és a beiskolázási tervben leírtakat, ha szükséges, akkor korrigáljuk.
Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.
A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét. Minden pedagógus folyamatosan eleget tesz a törvény által előírt 120 órás továbbképzési kötelezettségének. A továbbképzési terv elkészítésénél figyelembe vették az intézmény programját támogató elképzeléseket és a pedagógusok egyéni érdeklődését, karrierépítését. A mindennapi élet szervezését és lebonyolítását a törvényben előírt végzettségű és létszámú személyzet biztosítja.
A gyermekek fejlesztését az alábbi szakemberek segítik:

- logopédus
- gyógypedagógus - fejlesztő pedagógus
- gyógytestnevelő

4.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a nevelési program megvalósításához szükséges feltételekkel. Az óvoda épületében található helyiségek tágasak, korszerűek. A csoportszobák esztétikusak, barátságosak, családias hangulatot árasztanak. A bútorok, a játékok mind a gyerekek kényelmét, biztonságát szolgálják, különös

figyelmet fordítunk a biztonságra. Igyekszünk a törvény által előírt eszköz normának megfelelni. Alapvető eszközökkel minden csoportban rendelkezünk, folyamatosan bővítjük fejlesztőjátékainkat.
Az óvodánk udvara biztosítja a mozgásfejlesztés lehetőségét és a gyermekek szabadjátékát (mászóka, homokozó, hinta, csúszda, gyermekközlekedési eszközök, kiegészítő játékok).
Az intézményi rendelkezik fénymásolóval, videokamerával, projektorral, interaktív táblával, digitális fényképezőgéppel, számítógépekkel, televízióval, DVD lejátszóval. A szakkönyvek állománya folyamatosan bővül, elsősorban a programhoz felhasználható módszertani kiadványokkal. A beszerzéshez a költségvetés keretein túl kihasználjuk a pályázati lehetőségeket, adományokat.

4.3. Az óvodai élet megszervezése

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A hetirend és napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését. Az egészséges életritmus, a megszokott tevékenységek sorrendje erősítik a gyermek biztonságérzetét, és segítik az „időben” való tájékozódását. A folyamatosságot, a rendszerességet és a nyugalmat segíti elő a napirend-, és a hetirend, a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakításánál szem előtt tartjuk a játék kitüntetett szerepét. Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző munkatárssal.

A napirend megtervezéséhez:

- Az életkornak megfelelő helyes életritmus kialakítása az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele. A napi életritmus, a rendszeres, megszokott időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra, így az egészséges testi és szellemi fejlődésnek is feltételei.
- A tevékenységek között legfontosabb a játék, amelynek kitüntetett szerepet kell biztosítani.
  Fontos, hogy a napirend biztonságot, támpontot és állandóságot adjon a gyermeknek, hogy segítse a szokásrendszer kialakulását. Ugyanakkor rugalmas és folyamatos legyen, kerülje a felesleges kötöttségeket.
  A napirendbe természetes módon épüljenek be a gondozási, étkezési feladatok, helyi szokások és igények.

- A napirend a gyermeki igények és az évszakok váltakozása szerint módosul.
- A napirendben az egyes tevékenységek időigénye rugalmasan kezelhető.
- Minden gyermek esetében és minden tevékenységre vonatkozóan az egész nap során a folyamatosságnak kell érvényesülnie.
- Valljuk, hogy az óvodai nevelés a teljes óvodai életet magába foglaló időtartamban folyik, ezért az óvodai élet minden percét ugyanolyan fontosnak tekintjük.

4.4. Óvodánk napirendje:

Óvodánk reggel 6^{00}- órától délután 17^{00} óráig tart nyitva.

- 7^{00} órától az ügyeletes csoportban gyülekeznek a gyermekek.
- 7^{30}-tól a gyermekek saját csoportszobájukban tartózkodnak.

Csoportonként két óvodapedagógus és egy szakképzett dajka dolgozik együtt, felmenő rendszerben erősítjük a csoport óvodapedagógusához való kötődést. Az óvodapedagógusok heti váltásban dolgoznak, az érvényes jogszabályban meghatározott óraszám szerint.

Fejlesztő, felzárkóztató foglalkozásokat a fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógytestnevelő kiscsoportos foglalkozás keretében végzi. Az SNI gyermekek fejlesztését egyénileg is segítik a szakemberek. A tehetséggondozást segítő foglalkozásokat óvodapedagógus tartja. (Zeneovi).

Délelőtt: 7^{00}- 11^{45}- óráig 11^{45}-től-13^{00} – óráig	Szabad játék Választható komplex tevékenységek, séták, megfigyelések, mindennapos testnevelés Ezen belül 8^{30}-tól - 9^{15}-ig folyamatos tízórai. Készülődés az ebédhez, ebéd
Délután: 13^{00} -14^{45} -ig 14^{45}-15^{30} -ig 15^{30}-17^{00}- ig	Mese, pihenés Folyamatos ébresztés, uzsonna. Délutáni foglalkozások: gyógytestnevelés, Kengu-aerobic Szabad játék

4.5. A csoportok heti rendje:

Az OVPED online csoportnaplóba rögzítjük az adott csoport heti rendjét. A hetirend kialakítása az óvodapedagógus feladata. Nevelési év közben is módosulhat, befolyásolhatják a gyermeki ötletek, kezdeményezések is. A programban megjelölt heti rend általánosságban és egyféle lehetséges módon foglalja össze a megvalósítandó feladatokat. A változó körülmények hatására rugalmasan módosulhatnak.

Óvodánk hetirendje

Vers - mese	Kötetlen
Ének – zene, énekes játék	Kötetlen
Rajzolás, mintázás, kézimunka	Kötetlen vagy mikrocsoportos
Mozgás	Kötetlen
Külső világ tevékeny megismerése (matematika)	Kötetlen vagy mikrocsoportos

Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy mikrocsoportos foglalkozás keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A lényeg, hogy a gyermek mindig cselekvés közben, cselekvések sorozatában való aktív közreműködéssel érzékeljen, tapasztaljon, tanuljon. A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoport keretein belül. Az óvoda feladatai közé tartozik a kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek felismerése és fejlesztése. A szellemi fejlesztés legfőbb célja abban nyilvánul meg, hogy a gyermeket aktivitásra, a problémák meglátására és kifejezésére bátorítjuk, és képessé tesszük azok megoldására. Kreatív problémamegoldásra ösztönözzük a gyermeket. Ennek kialakításához mindenekelőtt az szükséges, hogy az óvodában legyen elegendő idő a tevékenységre és a tapasztalatszerzésre.

4.6. Dokumentáció

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését kötelező dokumentumok szolgálják. Ezen dokumentumok sora a 20 /2012.(XII.31.) EMMI rendeletben kerültek rögzítésre. Kötelezően használt dokumentumok:

- Felvételi és mulasztási napló- az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásának vezetésére szolgál. –OVPED naplóban vezetve.
- Óvodai csoportnapló- óvodánk pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál, mely lehetőséget ad a témahetekben, több hétre történő tervezésre.- OVPED naplóban rögzítve.
- A gyermek fejlődésének nyomon követését szolgáló dokumentáció tartalmi és formai előírásai a fent említett EMMI rendeletben szintén rögzítésre kerültek, és a továbbiakban ez jelenti számunkra a törvényességi megfelelést. – OVPED naplóban rögzítve.
- Pedagógiai Szakvélemény megléténél - annak figyelembevételével - az egyéni fejlesztési tervet készítünk. - OVPED naplóban rögzítve.

Önértékelési Támogató Munkacsoport működtetése

Az értékelések alapját képező elvárásokat (pedagógusra, intézményvezetőre, és intézményre) egységesen alkotjuk meg, az országos elvárásoknak megfelelően. Az önértékelésben ugyanazok az elvárások fogalmazódnak meg, mint a tanfelügyeleti ellenőrzés esetén. Az intézményi átfogó önértékelés része a pedagógus, a vezető és az intézmény önértékelése. Az önértékelés célját, feladatát, elvárásait az Intézményi Önértékelési Program tartalmazza. A részletes felbontást az Éves Önértékelési Terv rögzíti, mely az Éves Munkaterv részét képezi.

A pedagógus önértékelés területei

- Pedagógiai, módszertani felkészültség
- Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók
- A tanulás támogatása
- A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség
- A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, fenntarthatóság szempontjainak figyelembevétele, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység
- Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
- Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás
- Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

A vezetői önértékelés területei

- Az intézményi pedagógiai folyamatok – nevelési, tanulási, tanítási, fejlesztési, diagnosztikai – stratégiai vezetése és irányítása
- Az intézmény szervezetének és működésének stratégiai vezetése és operatív irányítása
- Az intézményi változások stratégiai vezetése és operatív irányítása
- Az intézményben foglalkoztatottak stratégiai vezetése és operatív irányítása
- A vezetői kompetenciák fejlesztése

Az intézmény önértékelésé területei

- Pedagógiai folyamatok
- Személyiség és közösségfejlesztés
- Az intézményben folyó pedagógiai munkával összefüggő eredmények
- Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció
- Az intézmény külső kapcsolatai
- A pedagógiai munka feltételei
- Az intézménytípusra vonatkozó nevelési, nevelési-oktatási irányelvben meghatározott országos szakmai elvárásoknak és az intézményi céloknak való megfelelés

SZERVEZET FEJLESZTÉSÉNEK FELADATAI

- Az intézmény vezetése az éves munkaterv szerint személyesen és aktívan részt vesz a szervezeti és tanulási kultúra fejlesztésében.
- Az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok alapján fejlesztjük.
- Az intézményi tervek elkészítését az intézmény munkatársainak és partnereinek bevonásával végezzük.
- Az intézmény alkalmazotti közösségének munkájában, együttműködésében a magas szintű belső igényességre, hatékonyságra törekszünk. Ez nyomon követhető az ellenőrzésekben.
- Az intézmény munkatársai képességük, szakértelmük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítik a fejlesztéseket, innovációkat.
- A munkatársak pozitívan viszonyulnak a felmerült ötletekhez, megvizsgáljuk azok beilleszthetőségét a fejlesztési folyamatokba, majd az éves munkatervben megjelenítjük.

V. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvoda a társadalomban elfoglalt helye szerint kapcsolatban van különböző csoportokkal, szervezetekkel, intézményekkel.

Célja:

- A közös programokkal, tevékenységekkel mélyüljön az összetartozás érzése.
- Az óvoda által szervezett programokon a szülők nagyobb mértékű bevonása az óvodai életbe.
- A szülői értekezletek témaválasztásával a pedagógusok vegyék figyelembe a szülők igényeit. Témaválasztás felajánlása.

Feladat:

- Az eddig elért eredmények szinten tartása, megőrzése, megvalósítása. Az óvoda menedzselésének előtérbe helyezése, szervezeti kultúra fejlesztése, közös programok szervezése, a szülők igényeinek megfelelő betekintés biztosítása.
- Minden csoport egy közös barkácsolást szervez szabadon választott témában a szülők bevonásával.
- Magatartásunkat nyitottság, empátia, türelem és teljes diszkréció jellemezze.
- Nyújtsunk tájékoztatást arról, hogy a család mindennapjaiban miként tudnánk a gyermek fejlődését elősegíteni.

5.1. Az óvodán belüli együttműködési formák

Óvoda-Család (szülő – pedagógus)

A gyermekek harmonikus fejlődésében a legintenzívebb szerepe az óvoda és a család kapcsolatának van, mivel kiegészíti a család, nevelő munkáját. Ezért nagy szükség van az együttműködésre, az egyenrangú, jó partnerkapcsolat kialakítására.

- ***Családlátogatás***

A gyermek megismerése közvetlen környezetében, a családlátogatás alkalmával történik. A családlátogatás alkalmával mód nyílik a gyermek anamnézisével, különböző szokásaival való ismerkedésein túl, a család jellemzőinek, segítőinek (nagyszülő, bébiszitter, testvér) nevelési módszereinek feltérképezésére is. A kapcsolattartás e formája segít megérteni a gyermek viselkedésének hátterében meghúzódó jelenségeket. Minden esetben szükség van a családlátogatások előtt a szülők hozzájárulására. A szülőknek joga van ahhoz, hogy a családlátogatást elutasítsa. Azok a családok, akik nem igénylik a családlátogatást, marad a folyamatos ismerkedés, illetve a fejlődési napló anamnézis kitöltése, amiből adminisztratív módon szerzünk információt a gyermekről. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek családjait minden esetben felkeressük.

- ***Befogadás***

A befogadás időszakában a bölcsődéből, a családból vagy más közösségből érkező gyerekek egyéni igényeit vesszük figyelembe. A fokozatosan történő anyás, (apás) befogadás nagyon fontos, mivel mindez a későbbi közösségi életre is kihat, meghatározhatja azt, ugyanakkor a szülő jelenléte nagymértékben segíti az óvoda, az óvodapedagógus elfogadtatását.

- ***Nyílt napok***

A megfelelő együttműködés érdekében bemutatjuk a szülőknek az óvoda működését. Az új szülők már beiratkozás előtt betekinthetnek gyermekükkel az óvodai csoportokba, megfigyelhetik az itt folyó nevelőmunkát. Nyílt napokon a szülők mintát láthatnak az óvónő-gyermek közötti kommunikációra, a gyermek közösségben megfigyelhető viselkedésére, a társakkal való együttműködésre. Ugyanakkor lehetőséget biztosítunk a szülő-gyermek együttes tevékenykedtetésére.

- ***Napi személyes találkozás***

Fontos a szülőkkel való napi kapcsolattartás, amely azt szolgálja, hogy folyamatosan tájékoztatva legyen a gyermeke fejlődéséről, az óvodai élet főbb eseményeiről, történéseiről. A tájékoztatásnak rövidnek, lényegre törőnek kell lenni. (*A gyermekekkel való foglalkozás rovására nem történhet.)*

- ***Szülői értekezlet***

Az első szülői tájékoztatásra a nyár végén (augusztusban)sor kerül. Az óvoda, mint az intézményesített nevelés első foka felhívja a szülők figyelmét a legfontosabb nevelési elveinkre, elvárásainkra, az együttműködés fontosságára.

A „szülői értekezlet szervezése másképpen” oldott hangulatú, témához igazodó és az óvodapedagógus - szülő közötti partneri kapcsolatra tevődik a hangsúly, miközben az óvodát, a csoportot, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg.

- ***Fogadóóra***

A szülőket tájékoztatjuk a pedagógusok és az óvodavezető fogadóóráinak időpontjáról. A négyszemközti megbeszélések lehetőséget adnak az őszinte, tényfeltáró tájékoztatásra. Szükséges a szülők kezdeményezése, de szükség esetén a pedagógus ajánlja fel az együttműködés e formáját. Fontos, hogy a szülő a segítő szándékot tapasztalja meg, megoldási és megerősítési módszereket közösen tisztázzák, hatását nyomon követik.

- ***Közös programok***

A közös programok, ünnepek lehetőséget teremtenek a család és az óvoda közötti kapcsolat mélyítésére. Egymás szokásait, értékrendjét jobban megismerjük, nevelési elveinket közös nevezőre hozzuk. Az együtt megszervezett kirándulások, sportprogramok, kulturális események, meseelőadások, kerti partik, mind-mind a szülőkkel való kapcsolattartás mélyítését, rendszeresítését segítik.

Gyermek – szülő – pedagógus

- családlátogatás
- családi programok
- ballagás
- anyák napja nagyszülőkkel, dédszülőkkel közös élmények
- *Gyermek – pedagógus*
- kirándulás
- színház
- játszóházak
- élményszerző séták, kirándulások (természeti, társadalmi környezetünkben)
- *Pedagógusok közötti kapcsolattartási formák*
- műhelymunka
- szakmai napok
- hospitálás
- esetmegbeszélés
- kulturális programok (színház, mozi, szabadidős programok)

- szakmai kirándulás
- pályázatírás
- nevelési év eleji programok megbeszélése, feladatok vállalása
- munkatársi értekezlet

5.2. Óvodán kívüli kapcsolatok más intézményekkel

Óvoda - Bölcsőde

A bölcsődéből érkező gyerekekről a gondozónők szóbeli tájékoztatással segítik munkánkat. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a bölcsődében már megismert jellel léphessenek a gyerekek az óvodába.

Óvoda - Iskola

Az iskolával való kapcsolattartás formái, módszerei nagymértékben alkalmazkodnak a helyi sajátosságokhoz, szokásokhoz, szükségletekhez, feladatokhoz. Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében különféle közös programokat szervezünk:

- A tanítók nyílt napokon betekinthetnek az óvodai életbe, vetélkedőket szerveznek az iskolások óvodások között.
- Az óvodapedagógus és a csoport iskolai nyílt napokon vesznek részt.
- Az óvodások iskolai ünnepségeken vendégeskednek.
- Az iskolásokat óvodai programokra invitáljuk. Az eredményes programok szervezésében mind óvodapedagógusok és tanítok is részt vesznek egyaránt.

Óvoda-Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Baktalórántházai Tagintézménye

Pszichológiai, fejlesztőpedagógiai segítséget nyújt. Segít megállapítani az iskolaérettséget, mérésekkel, fejlesztési javaslatokkal támogatja a gyermekek nevelését. Külső szakember, fejlesztőpedagógus munkája segíti az óvodapedagógus fejlesztőmunkáját. Közös konzultáció, tapasztalatok kicserélése fejleszti az elemzőkészséget, a gyermek pedagógiai megfigyelését, teljesebb megismerését, a differenciált fejlesztés eredményességét.

Óvoda – szociális szolgáltató intézmények

- A Családsegítő Központ és a Gyermekjóléti Szolgálat, különböző formában segít az arra rászoruló gyermekeken. Tájékoztatást ad a hátrányos helyzetben lévő családok támogatásának formájáról, a lehetőségeiről.

Óvoda – egészségügyi intézmények

- A gyermekorvossal együttműködési megállapodásban s közös tervben évente megszervezzük a kötelező szűrővizsgálatok rendjét. Ezen kívül felkészülünk rendkívüli eseményekre is. A védőnők biztosítják számunkra a gyermekek soron következő egészségügyi és higiéniai vizsgálatait, a körzetünk fogorvosa évente egyszer fogászati szűrést is végez. Minden vizsgálat barátságos környezetben és a személyiségi jogok figyelembe vételével történik.

Óvoda- szociális segítő:

- Az óvodai szociális segítő tevékenység a család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásaként az intézményben biztosított, elsősorban preventív jellegű megkereső és segítő tevékenység. Az óvodai szociális segítő tevékenység az óvodába járó tanulók, gyermekek képességeinek, lehetőségeinek optimális kibontakozását támogatja szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával. Az óvodai szociális segítő tevékenység középpontjában a gyermek, valamint a gyermek és az óvoda kapcsolata áll, legfontosabb célja a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése.

Együttműködés más intézményekkel

- A fenntartóval, az önkormányzattal a vezető és a vezetői funkciókat betöltő kollégákon keresztül tartjuk a kapcsolatot. Az óvoda vezetője folyamatos tájékoztatást nyújt az alkalmazotti közösségnek és a fenntartónak az őket érintő döntésekről, változásokról, az óvodát érintő programokról.
- A kisebbségi szervezetekkel a hozzánk járó roma gyermekek miatt folyamatos kapcsolatot tartunk.
- A helyi egyházakkal a szülők igényeinek felmérése után az óvoda felveszi a kapcsolatot, biztosítjuk a feltételeket a hitoktatáshoz.

Óvoda- Életmód Egészségünkért Egyesület

- Az intézmény és az egyesület kapcsolata heti szinten „Kengu aerobic” – játékos mozgásfejlesztés lehetőségét biztosítja az óvodás gyerekek számára. Közös programok szervezése.

Őszi Levél Nyugdíjas Egyesület

Közös programok szervezése, aktív részvétel. pl. Márton napi lámpás felvonulás, Luca napi műsor

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei

Az oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda egy külhoni magyar óvodával kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

6.1. Játék

A játék az óvodáskorú gyermek elemi pszichikus szükséglete, belső világából eredő benyomásainak tükre. Alapvető, legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége és személyiségformálója, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék minden külső kényszerítő körülményt nélkülöző, szabad cselekvés. Kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység. A gyermek játékában életkorára és aktuális állapotára jellemző legdominánsabb szükségletei nyernek kielégítést. Játék közben megismerik önmagukat, korlátaikat és lehetőségeiket, alakul énképük. Megismerik a játékokhoz kapcsolódó szokásokat, szabályokat. Felfedezik, megtapasztalják a tárgyak tulajdonságait, a valóság jelenségeit, pozitív értelemben birtokolják környezetüket. Erősödnek társas kapcsolataik, megélik az alá, fölé, mellérendelt szerepet, fejlődik kommunikációs készségük (gyermek-gyermek; gyermek-felnőtt viszonyában). A játék során mélyül a közösséghez tartozás érzése, formálódik a csoportok közösségi élete. A közös élményszerzés lehetőséget és elegendő alapot ad arra, hogy a gyermekek játékukban újraélhessék, újraalkothassák tapasztalataikat, szerzett ismereteiket, tudásukat, pozitív és negatív élményeiket. A játék az óvodai napirend alappillére, minden tevékenységi formát a játék jellemez.

Tavasztól késő őszig az óvoda udvara a játék legfontosabb színtere. Füves, homokos, betonos részével megfelelő helyet ad gyermekink önfeledt játékához. Lehetőség van a dalos, mozgásos, labda, közlekedési és szerepjátékra egyaránt. A gyerekek igényük szerint részt vehetnek környezetük, játszóhelyük elrendezésében. Ilyen feltételek mellett válik a gyermek nyitottá, közlékennyé, vágyódik környezete megismerésére, felfedezésére, ráérez a problémák megoldásának nagyszerű örömére. Ki akarja fejezni magát, fokozódik alkotókedve, s közben csiszolódnak pszichikus funkciói, szociális tulajdonságai ügyesednek, növekszik testi ereje.

A játék alapelvei:

- Helyes napirenddel a folyamatosság biztosítása.
- Az óvónő együtt játszik a gyerekekkel, vagy egy- egy ötlettel hat a játék folyamatára.
- Mindig csak akkor, és annyit segít, amennyit a gyerek a továbblépéshez igényel.
- Személyes kontaktus kialakítása, érzékenység, a gyermekek problémáival kapcsolatban.

- Alkalmazkodik a szituációhoz, a gyermeki döntéseket tiszteletben tartja.

Célunk:

- A gyermek saját elképzeléseinek, vágyainak, önállóságának, kreatív ötleteinek kibontakoztatása, önkéntes, örömmel végzett játéktevékenységben, lehetőségekben, a szabad játék keretében.
- Legyen a játék szabadon választott, külső kényszertől mentes tevékenység, mely magáért a tevékenységért folyik, amit feszültségcsökkenés és örömszerzés kísér.
- A gyermeki játék önállóságának figyelemben tartása.
- A játék keretei közt bontakozzanak ki a fejlettebb tevékenységek (munka, tanulási folyamatok).

Feladataink:

- Hozzásegítjük a gyermekeket a tényleges játszás élményéhez együttjátszással, utánozható minta, segítség és kezdeményező lehetőségek adásával.
- Új ismereteket szolgáltatunk a játékhoz, ezáltal fejleszti a motoros, értelmi, kommunikációs képességeket. Fejlődik az önállóság, szociális magatartás és az akarati tevékenységek.
- Biztosítjuk a játékidő folyamatosságát, ezzel is lehetőséget adva az elmélyült játékra, az elkezdett tevékenység befejezésére.
- Játék közben feladatunk a gyermekek megfigyelése, s a megfigyelés tapasztalatait tudatosan és célirányosan felhasználjuk, arra épülve fejlesztjük a gyermek egész személyiségét.
- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.
- A kisgyermekkorban megjelenő játékfajták megsegítése
- A játéktevékenységben, az óvodapedagógusi figyelem, a segítségnyújtás szükségességének mérlegelése.
- Az óvodapedagógus biztosítja a szabad játék túlsúlyát a játéktevékenységben.
- A pedagógus, mint valódi társ vesz részt a játékban, ezáltal utánozható mintát ad.
- A már kialakult játékfolyamatba bevonható társ, segítő, kezdeményező, ha szükséges.
- Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.
- Az óvodapedagógus épít a gyermek utánzási vágyára, játékos természetére, érdeklődésére, kreativitására, új iránti fogékonyságára, és fokozott mozgásigényére.

- Az óvodapedagógus közreműködése a játékban a helyzet adta igényeknek megfelelően történik (szükség és igény szerint játszótársként, támogató, serkentő magatartásával, a feltételek megteremtésében, eszközkészítésben, szereposztás során).
- A játék folyamatában a tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, szem előtt tartva az indirekt irányítás, illetve saját reakcióinak felelősségét.
- Az óvodapedagógus jelenléte a játékban jelenti a gyermek játékának tiszteletét, a gyermeki játék védelmét, az öntevékenység szabad megnyilvánulását.
- A gyakorló, a szimbolikus (szerep), a szabály, a konstrukciós játékok fejlesztik a közösségi aktivitást, az önismeretet, a döntésképességet, az alkotóképességet, a térbeli biztonságot, időérzéket, a mozgás - és a beszéd tisztaságát.

Játékeszközök a játék tárgyi feltételei:

A játékszer motiválja a játékot. A játékeszközökkel folytatott manipuláció közben, illetve a különböző eszközök hatására fejlődik a gyermek. A játékeszközök összeállításánál figyelembe vesszük a gyerekek életkori sajátosságaiból, egyénenkénti fejlettségéből adódó játékfajtákat, játéktémákat. Feladat az új játékeszközök figyelemmel kísérése, a csoport számára hasznos eszközök lehetőség szerinti beszerzése, elkészítése. A logikus gondolkodást fejlesztő játékeszközök korosztálynak megfelelő bevezetése. Az életkor figyelembe vétele magában hordja a játékfejlődés szempontjainak érvényesítését is. A játéktémák fokozatos bővítésével egyéb eszközöket is kínálunk.

Nyugodt légkör

Az óvodás gyermek személyiségének fejlődéséhez kiegyensúlyozott, derűs légkörre van szüksége. A gyermek csak ott tud felszabadultan játszani, ahol érzi a felnőtt jelenlétét, védő szeretetét, akihez bizalommal fordulhat. A derűs légkörnek a konfliktushelyzetek megelőzésében, csökkentésében, ill. megszüntetésében is nagy szerepe van. A nyugodt játéknak fontos feltétele annak tudata a gyermekben, hogy játékaikat befejezhetik, vagy olyan helyzetben hagyják, amit majd folytathatnak.

A hely biztosítása

A játékhoz térre, helyre van szükség. Az óvodában folyó játék tere a csoportszoba, tornaszoba és az óvoda udvara. A csoportszoba lehetőségeit úgy használjuk ki, hogy mindenki nyugodtan tevékenykedhessen, de alkalomadtán könnyen át lehessen váltani egyik tevékenységi formáról a másikra. A bútorokat és a felszereléseket úgy rendezzük el, hogy minél több szabad területhez jussunk. A játszó csoportok elválasztása egymástól pedagógiai szempontból igen fontos feladat. Egyik leghatásosabb módja a kisebb területek létrehozása. Minden csoportban kialakítunk egy nyugodt meghitt báb, illetve

mesesarkot, babaszobát konyhai felszerelésekkel, építőteret, ábrázolósarkot, valamint élősarkot. Az udvaron is biztosítjuk az elmélyült, nyugodt játékot és az ehhez szükséges helyet. Az udvar fáival, bokraival, füves területeivel, a sokféle mozgásos és a szerepjátékhoz szükséges játékeszközeivel, mindig kellemes benyomást kelt és játékra ösztönzi a gyerekeket. A gyerekek játéktere itt lényegesen megnövekedik, ezért ösztönözzük őket arra, hogy minél több mozgásos tevékenységet végezzenek.

A játékidő

A gyerekek a nap kezdetétől szabadon választott játékkal játszanak és a játékhoz szükséges időt a rugalmas napirend, biztosítja. Fontosnak tartjuk, hogy legyen idejük elképzeléseik megvalósítására, és így képesek legyenek az elmélyült játékra. Törekvésünk, hogy az időjárástól függetlenül minél több időt biztosítsunk a szabad levegőn történő játéknak.

Gyakorló játék

A gyerekek játékaiban keverednek a különböző játékfajták. A gyakorló játék során a gyerekek a környezetük anyagaival, eszközeivel, ezek tulajdonságaival, forma, méret, felület, térbeli kiterjedés, szín, egymáshoz való viszonyával ismerkednek, így a véletlen cselekvéshez örömérzés társul. Ez az örömérzés ad alapot a cselekvés többszöri megismétléséhez, amely szinte ritmikusan jelentkezik. Biztosítjuk a gyakorló játékhoz szükséges eszközöket, s tevékenységeinkkel adunk mintát a játékok helyes használatához.

Szabályjáték

Átalakítja a gyermek magatartását, egymáshoz való viszonyát, gyarapítja a természeti és társadalmi környezettel kapcsolatos ismereteket. A gyerekek játszanak olyan egyszerű szabályokhoz kötött ügyességi - és szabályjátékokat, amelyek szabályai könnyen betarthatók. Olyan szabályjátékokat tervezünk, amelyek a gyerek mozgásigényét is kielégítik. A gyerekeknek megadjuk azt a lehetőséget, hogy ők is hozzanak létre szabályokat. Legyenek a játék vezetői maguk a gyerekek is.

Konstrukciós játék

A játékra legyen jellemző a formagazdagság. A kisebb gyermekek konstrukciós játékának célja alárendelt a tevékenységnek, a tevékenység szórakoztatja őket önmagában. Megfelelő tapasztalatok szerzése után, már a szerepjátékban is kitartóbban jelentkezik a „szerepnek” alárendelt viselkedés, természetes lehetőség

adódik a kétfajta tevékenység összekapcsolására. A gyermek élje át „az én készítettem” alkotás örömét. A játék sokfélesége az eszközök, és az anyagok változatosságát igényli.

Szerepjáték

A tárgyi környezeten kívül emberi tulajdonságokkal, szerepekkel, elvárásokkal és szociális helyzetekkel is szembekerülnek és játékos kísérletezgetésekkel fokozatosan, megismerik azokat. Általuk örömet és szabadságot élnek át, segítik a feszültségek oldását, a bizonytalanságok és szorongások leküzdését, alakítják kapcsolatrendszerüket és segít a konfliktuskezelésében. A közösen indított szerepjáték varázsvilágát úgy bontakoztathatjuk ki, hogy a külvilágban tapasztalt dolgokat a gyermekek következő lépésként, bent a csoportszobában, játék formájában újra átélhetik.

Bábozás és dramatizálás

A gyermekek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze. Fontos, hogy már az óvodába érkezés pillanatában megismerkedhessenek a bábbal a mi kezdeményezésünk révén. A társas kapcsolatok alakulását a közös bábozások, a közösen készített eszközök, kellékek segítik elő. A gyerekeket ösztönzik a meseélmények, hogy részesei legyenek, és újra átéljék a történetet saját elképzeléseik alapján. Fejleszti mozgásukat, ritmusérzéküket, beszédüket, és elősegíti érzelmi, esztétikai életük alakulását. A bábozás szoros összefüggésben van a dramatizálással, ami a mozgáson és a beszéden alapszik. Dramatizálás közben fejlődik alkalmazkodóképességük, önismeretük és önértékelésük, szervezőkészségük. Gyarapszik szókincsük, árnyaltabbá válik kifejezőkészségük a felidézett példabeszédek használata közben. Ha szükséges segítjük a gyermekeket a díszlet elkészítésében, a tér berendezésében. Lehetővé tesszük, hogy az aktuális játékhoz a kellékek mindig látható és elérhető helyen legyenek. Figyelemmel kísérjük a gyerekek maguk által kezdeményezett dramatizálását.

Barkácsolás

A gyerekek által különböző anyagokból, főleg a szerepjátékot szolgáló eszközök készítésének, megmunkálásának művelete. E változatos tevékenység közben a gyerekek ismeretet, és tapasztalatot szereznek az anyagok tulajdonságairól, megmunkálhatóságáról. Elősegítjük, hogy a barkácsolás a szerepjáték és a bábozás természetes eszköze legyen. Megismertetünk sok technikát és munkaformát, élje át a gyermek az alkotás örömét, fejlődjön kreativitása. A játék adja a legtöbb lehetőséget a tehetséggondozásra a különböző tevékenységek során.

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

- Beszédfogyatékos gyermekek esetében a kommunikációkészségek fejlesztésén túl a társakkal való együttműködés intenzív támogatása, felnőtt személyes közreműködésével (együttjátszás).
- Pszichés zavarral küzdő gyermekek esetében elsősorban az eszközök használatát ismertetjük meg, együttjátszással segítjük a játéktevékenységek alakulását, társak elfogadását, együttműködés és társas kapcsolatok formáinak saját szintjén történő kialakulásának segítése.
- A játékhelyek kialakításánál fokozottan ügyelni kell a szükség esetén nyugalmas elvonulás lehetőségének biztosítására.
- További kiemelt feladat a megfelelő mennyiségű és minőségű érzékszervi és mozgás ingerek biztosítása, testi épségének védelmében.
- A pedagógus attitűdje elfogadó, mely segíti a gyermek közösségbe való beilleszkedését.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Élni tudnak annak a lehetőségével, hogy maguk hoznak létre szabályokat, saját maguk a játék vezetői
- Tudnak napokon keresztül egyazon játéktémán belül játszani
- A maguk által létrehozott tartalmas szerepjátékban tudnak társaikhoz alkalmazkodni, a szerepeknek megfelelően viselkedni
- Közösségi kapcsolatukat a játék által előírt szabályok, a szerepekhez kapcsolódó viselkedési szabályok vezérlik
- Szerveznek és vezetnek mesedramatizálásokat
- Maguk által kitalált történeteket eljátsszanak, és a szükséges eszközöket közös kitartással, türelemmel elkészítik, munkamegosztásra képesek
- Kialakul a közös játék iránti igény, a felelősség és közösségtudat
- Bonyolult alkotásokat hoznak létre maguk elképzelése vagy minta alapján
- Játékaikban megjelennek a megtanult és elvárt viselkedési szokások, az összehangoltabb és bonyolultabb szabályok teljesítésére érettekké válnak.
- Elemi szinten kezdik használni a gondolkodásfejlesztő játékokat.

6.2. Verselés, mesélés

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez.

Kollektívánkban példaértékű a nevelőtestületi összefogás, így ehhez a tevékenységhez minden szempont biztosított. Alkalmi bábcsoportunk munkáját valamennyi óvodapedagógus segíti. Megvan a lehetőségünk, hogy szükségleteinknek, mentalitásunknak megfelelően építsük be mindennapi munkánkba az egyéni, páros vagy kollektív bábozást.

A szervezett bábelőadásokat együtt nézik a csoportok. Pozitív tapasztalatunk, hogy a gyerekek örömmel és szívesen nézik az óvónői bábcsoport előadását.

Természetesen folytatjuk bábos tevékenykedésünket, a műhelymunka során tovább elemezzük a báb sokszínűségét, a gyerekekre gyakorolt hatását. Hagyományainkat, működési célunkat megőrizzük, de az igényesebb munka megkívánja tőlünk, hogy részt vegyünk ilyen jellegű tanfolyamokon, továbbképzéseken.

Lehetőségek szerint a tevékenységekhez állandó helyet, eszközt kell biztosítanunk, amely a nap bármely részében szabad teret nyújt a gyakorlási lehetőségekre.

Célunk:

Az irodalom által kiváltott és átélt élmények járuljanak hozzá a derűs, vidám, nyugodt napok megéléséhez. Formai elemei legyenek nyelvi örömök forrása a gyermek számára. Befogadóként juttassa átélt örömhöz, élményhez a gyereket. A gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása.

Feladatunk:

- Alkalmassá tesszük a gyerekeket, hogy nyugodt körülmények között, a hitelesen előadott irodalmi élményt érzékenyen, aktívan befogadhassák.
- Ösztönözzük a gyermeket saját vers és mesealkotásra, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálására.
- Biztosítjuk, hogy az igényesen összeállított, jellegzetes tartalmak (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás) arányosan jelenjenek meg a mindennapokban.

- Gondot fordítunk arra, hogy anyanyelvüket magas színvonalon hallják. Ezen a jelrendszeren keresztül fejlesztjük a kultúra iránti befogadóképességüket.
- Figyelmet fordítunk az irodalmi környezet megteremtésére. Lehetőséget adunk a nyugodt befogadásra (hely, eszközök stb.).
- A különleges bánásmódot igénylő, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdeklődését felkeltjük az irodalmi alkotások iránt, ösztönözzük az egyéni megnyilvánulásokat.
- Változatosan alkalmazzuk az irodalmi élmény együttesből fakadó beszédfejlesztő módszereket (mesereprodukció, drámajáték, dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok).

Tartalma:

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi–, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az óvodás korúak verse elsősorban a népi mondóka (eleve mozgásos játék párban, kisebb csoportban). Fontos szerepük van az érintésben, az óvónő-gyermek, gyermek-gyermek közötti érzelmi kötődés megszilárdításában. Játszásuk, gyakorlásuk hozzájárul az óvónő-gyermek közötti intim kapcsolat kialakulásához. Ilyenek a felnőttek játéka a kicsinyekkel, a természettel kapcsolatos mondókák, stb. Népi, klasszikus és kortárs művek mellett a csoportösszetétel figyelembevételével a multi és interkulturális tartalmak egyaránt helyet kapnak az irodalmi anyagban. Főleg a gyermekek számára kedvelt ritmikus, szójátékos, gyermekekről, állatokról szóló, költői képeket tartalmazó és humoros verseik felhasználását ajánljuk. A mesehallgatás igazi ideje az óvodáskor. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus-realisztikus meséken át, épüljenek be a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék, és műmesék a gyerekek mesetárába.

Szervezése:

Nevelőmunkánkban az irodalmi élménynyújtás a nap bármely szakaszában - napi rendszerességgel, kötött és kötetlen formában -, önállóan vagy valamely más tevékenységhez kapcsolódva folyamatosan jelentkező hatásrendszerként fejti ki személyiségfejlesztő hatását.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek szívesen ismételgetik a verseket, mondókákat. Várják és igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak. Megjegyzik, és fel tudják idézni a számukra kedves meséket, verseket.

- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással megjeleníteni, kifejezni.

6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Ismerkedjenek meg minél több, az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő igényesen választott zenei anyaggal. A nap folyamán bármikor legyen lehetőség a népi gyermekjátékok játszására, bármilyen tevékenységbe beilleszthető legyen egy-egy dal, mondóka. A zene az érzelmeken keresztül hat a gyermekre. Az értékes zene fogékonnyá teszi a gyermeket a szép befogadására, formálja zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, emberi magatartását.

A zenei nevelés célja:

A gyermeket zenei élményhez juttatni, ezáltal felkelteni zenei érdeklődésüket, megszerettetni az éneklést, az énekes - mozgásos játékokat.

A művészet eszközeivel formálni zenei ízlésüket, a befogadást az élményszerű, cselekvő részvétellel biztosítva.

Feladatunk:

- A fejlesztés tartalmaként felhasznált zenei anyag életkornak és a gyermek fejlettségének megfelelő kiválasztása.
- A gyermek zenei képességfejlesztése mondókák, gyermekdalok és képességfejlesztő játékok felhasználásával.
- A Kodály által kifejlesztett, Forrai Katalin által magas művészeti szintre emelt óvodai ének-zene nevelés irányfonalának megtartása. A felhasznált zenei anyagot úgy válogatjuk össze, hogy megfeleljen a módszertani szempontoknak (igényes, életkornak megfelelő, képességszintet figyelembe vevő legyen).
- Biztosítjuk az óvodás korra jellemző jellegzetes tartalmakat (ölbeli játékok,.énekes játékok, népi gyermekdalok, igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások).
- Olyan óvodai légkört alakítunk ki, melyben az ének-zenei tevékenységek hozzátartoznak a gyermekek mindennapjaihoz, színessé teszi óvodai életüket.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé váljon a gyermekek mindennapi tevékenységének.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzeti, etnikai kisebbség hovatartozását is.

- Biztosítjuk a különleges bánásmódot igénylő, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ének-zenei képességeinek fejlődését, illetve a tehetséggondozást. (Zeneovi)
- A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és a népi játékok segítsék elő a hagyományok tovább élését.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása:

A zenei nevelés szervezeti formája kötetlen és kötött jellegű. A zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel, mikro-csoportos formában szervezzük. Ezzel a munkaformával az óvodapedagógus a gyermek egyéni képességeit figyelembe véve eredményesen tud fejleszteni. A kötött jellegű, szervezett énekes játékokat lehetőleg a szabadban, rossz idő esetén pedig a délelőtti levegőzés előtt tartjuk meg. Ebben a formában csak énekes játékot tervezünk, hogy semmi se szakítsa meg az önfeledt elmélyült játékot. A zenehallgatást a különböző tevékenységekhez kapcsoljuk. Alkalmat teremtünk arra, hogy a gyerekek kedvük szerint megnézhessenek, vagy meghallgathassanak néhány perces kórusművet, hangszeres, klasszikus műzenét, szokásdalokat, nemzeti, etnikai hovatartozásukat kifejező zeneműveket.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek élvezettel játszanak énekes játékokat,
- a gyerekek gátlások nélkül, egyedül is tudnak énekelni,
- játékos mozdulataikat, tánclépéseiket, könnyed, tiszta éneklésüket figyelmesen illesztik társaik mozgásához,
- énekléséhez, a játékban vállalt szerepüket igyekeznek önállóan megoldani, megkülönböztetik a zenei fogalom párokat,
- érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát,
- tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra, tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni és tapasztalatokkal rendelkezzenek, váljanak nyitottá a befogadó és alkotó zenei tevékenységben.

A fejlesztés tartalma:

- Gyermektánccal, az egyszerű játékos mozgásokkal, táncos jellegű mozdulatokkal mozgáskultúra, tartáskultúra fejlesztése.
- Magyar népdalok hallgatása.
- Zenei hallás, emlékezet, ritmusérzék fejlesztése.

A zenei nevelés tartalmát egységben célszerű megtervezni az évszakokhoz és a jeles napok szokásaihoz (pl.: Ősz - szőlőőrzés, gyümölcsszüret....)

A zenei anyag összeállításában szerepeljenek olyan énekes játékok, sorformák, táncok, amelyek alkalmasak a játékfűzésre. A játékfűzések legyenek vidámak.
Zenehallgatás úgy, mint az egész zenei nevelés kötetlenül, a nap bármely szakában " éljen ".

6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. A gyermekek megfigyelő - ábrázoló- alakító képességének magasabb szintre emelése, hogy az óvodáskor végére változatos technikai eljárások alkalmazásával önállóan tudják élményeiket, fantáziájukat képileg megformálni.

- Az adottságok kibontakoztatása, alkotókedv fokozása, tér- forma- színképzetük gazdagítása, igényük kialakítása az esztétikai élmények befogadására, önkifejezésre, környezetük formálására.
- Alakuljon ki a különleges bánásmódot igénylő, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vizuális alkotások iránti motivációja, fejlődjön finommotorikájuk, kreativitásuk.

Feladatunk:

- Teret biztosítani a tapasztalatszerzés, a különféle anyagokkal való megismerkedés, a cselekvésvágy, önkifejezésre törekvés kielégítése az ábrázoló tevékenységek során.
- Esztétikailag igényes, nyugalmat sugárzó környezetet alakítunk ki.
- Megfelelő helyet, elegendő időt és jó minőségű, változatos eszközöket biztosítunk az egész nap folyamán.
- Segítjük a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó, alakító önkifejezés fejlődését. Megtanítjuk az egyes technikákhoz kapcsolódó munkafogásokra, eljárásokra, az eszközök célszerű kezelésére, a technikák változatos használatára.
- Biztosítjuk a választási lehetőséget anyagban, témában és ábrázolási technikában.
- Megismertetjük a gyermekeket a népi hagyományok és kismesterségek jellemzőivel.
- Ösztönözzük a gyerekeket az ötletes, eredeti, egyéni és változatos megoldások kivitelezésére.
- Bevonjuk a gyerekeket környezetük szebbé tételébe, a csoportszoba, az óvoda dekorálásába. Megismertetjük a gyerekeket az ünnepekhez kapcsolódó hagyományokkal, motiváljuk őket eszközök készítésére.

- Felkeltjük a különleges bánásmódot igénylő, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ábrázolás iránti érdeklődését, megismertetjük őket az ábrázolás eszközeivel, egyszerűbb technikákkal, valamint ösztönözzük az egyedi, kreatív elképzelések megvalósítását.
- Elősegítjük a spontán beszéd formáinak fejlődését.
-

Képalakítás	Mintázás	Kézimunka	Barkácsolás
Rajzolás Festés Nyomdázás Lenyomat készítés	gyurmázás agyagozás	szövés fonás batikolás origami fűzés varrás textilfestés gyöngyfűzés	Vágás ragasztás gipszöntés

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Örömmel végeznek ábrázoló tevékenységet.
- Képalakításukban ki tudják fejezni élményeiket, gondolataikat, elképzeléseiket.
- Alkotásaikra a gazdag színhasználat, részletező formagazdagság jellemző. Rajzoláskor, festéskor a lap egész felületét betöltik, a képi – téri elemek helye, aránya megfelelő.
- Kialakul az egyéni ábrázolási stílusuk.
- Kialakult szem- kéz koordinációjuk.
- Környezetükben felfedezik a szépet, ők is az esztétikum létrehozására törekednek.
- Alkotásaikban felfedezhető az eredetiség, ötletesség.
- Kezességük kialakult, ceruzafogásuk helyes.
- Ábrázoló tevékenységek során figyelmük tartós, önálló feladatmegoldásra képesek.
- Munkatempójuk megfelelő.
- Vizuális gondolkodásuk életkor-specifikus.

6.5. Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Fontos szerepe van az egészség megőrzésében, megóvásában, felerősíti és kiegészíti a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását.

Cél:

Örömmel és szívesen végzett mozgással fejlődjön a gyermekek testi képessége, a szervezetének ellenálló képessége, tájékozódó, alkalmazkodó képessége, személyiségének akarati tényezői. Legyen képes napi rendszerességgel végzett szervezett mozgásra egészségének védelme érdekében.

Óvodapedagógus feladatai:

- napi rendszerességgel a csoportban vagy szabad levegőn mozgásos játékok, tevékenységek, mozgáslehetőségek biztosítása
- a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlesztése, a gyermeki szervezet teherbíró képességének erősítése. a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása,
- az óvodai élet minden tevékenységébe be kell építeni a komplex testmozgást, melyek együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, probléma megoldó gondolkodás – fejlődésére,
- törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására,
- a mozgáslehetőségek feltételeinek megteremtése: megfelelő hely és idő a csoportszobában és az udvaron egyaránt,
- változatos eszközök és kézi szerek biztosítása, használata,
- a szervezett mozgástevékenység anyagának összeállításánál a csoport életkori illetve az egyéni fejlettségi szintek figyelembevétele,

- differenciált feladatok adásával a nagy- és finommozgások, egyensúlyérzék, testséma, fizikális erőnlét, szem-kéz-láb koordináció fejlesztése,
- pozitív megerősítéssel, a helyesen kivitelezett mozdulat kiemelésével összerendezett, harmonikus mozgás kialakítása,
- a fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitás előkészítése, a mozgásos feladatok sikeres megoldása eredményeként az önértékelés és az önbizalom növelése, ➢ az egészséges versenyszellem megerősítése, szabálytudat kialakítása,
- két évente egy alkalommal Torna gála közös mozgásos délután szervezése.
- szülők ösztönzése, motiválása arra, hogy minél több mozgási lehetőséget biztosítsanak gyermeküknek az óvodán kívül is (különböző sport egyesületeknél).

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- szívesen vesznek részt mozgásos tevékenységekben, igénylik a mozgást,
- mozgásuk összerendezett, egyensúlyérzékük, téri tájékozódásuk kialakult,
- a feladatok végrehajtásában kitartóak,
- kialakult testséma, oldaliság,
- beszédértésükről az utasításokra adott adekvát mozgásválaszokkal adnak visszajelzést,
- ismerik a rendelkezésükre álló tornaszerek, eszközök funkcióját, gyakorlati alkalmazását,
- megértik, betartják a szabályokat, kialakul egészséges versenyszellemük.
- kialakulnak és megerősödnek a személyiség akarati tulajdonságai (kitartás, fegyelmezettség, stb.)

6.6. A külső világ tevékeny megismerése

A környezeti nevelési alapelveink:

- Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek megismerjék és tapasztalatokat szerezzenek a szűkebb és tágabb környezetükről, emberekről, növényekről, állatokról, természeti jelenségekről, intézményen belül és kívül egyaránt.
- Igyekszünk olyan lehetőségeket teremteni, ahol a gyermekek a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni, a valós dolgokkal.
- Törekszünk arra, hogy ráirányított figyelemmel észrevegyék a környezeti problémákat, melyre a megoldást több lehetséges vonatkozás, összefüggés feltárásával megtalálják, akár a jelenben és a jövőben egyaránt.
- Az óvodás korú gyermekek cselekvő aktivitására épített tapasztalatszerzésre helyezzük a hangsúlyt, ahol lehetőséget biztosítunk a társakkal való együttműködésre.

- A környezeti nevelés valamennyi nevelési területre kiterjesztve átszövi az óvodai élet napjait és minden tevékenységformában jelen van.
- Törekszünk arra, hogy a gyermekeken keresztül egy új, környezettudatosabb szemlélettel ismertessük meg a családokat.
- Az óvoda dolgozói elhivatott környezettudatos magatartása révén közvetíti a gyermekek és a szülők felé azokat a környezet és természetvédelmi elveket, melyek egy fenntartható fejlődést eredményeznek.

Cél:

Megismertetni a szülőföld és az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Alakuljon ki a gyermekben a természetes- és épített környezet iránti tisztelet, az értékek megőrzése és védelme, a szülőföld szeretete, életkornak megfelelően a hagyományok ápolása, a környezet megismerése közben a mennyiség, forma, méret, tér- és síkbeli szemlélete.

Óvodapedagógus feladatai:

- olyan kirándulások, séták szervezése, amely segíti a szülőföld, a hazai táj, a szűkebb és tágabb környezet megismerését a hozzá való kötődést
- olyan programok, kiállítások szervezése, amely segít eligazodni a helyi hagyományokban, népszokásokban
- családi és tárgyi kultúra értékeinek bemutatása, megismertetése, megszerettetése és védelme
- a spontán adódó és a szervezett megfigyelések lehetőséget adjanak a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására
- olyan környezetvédelmi szokások, magatartásformák kialakítása, amelyek megalapozzák a környezetbarát életmódot
- önálló véleményalkotás és döntési képesség fejlesztése
- a környezettel való ismerkedés feltételeinek megteremtése:
- a megismerési módok legmegfelelőbb helyszíneinek megkeresése az óvoda szűkebb és tágabb környezetében,
- lehetővé tenni a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését,

- elegendő alkalom, idő biztosítása „a rácsodálkozásra”, a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására,
- gazdag eszköztár használata készen vásárolt anyagokból és a természet kincseiből egyaránt,
- változatos tevékenységek szervezése, amelyek lehetővé teszik a személyes megtapasztalást, vizsgálódást, kötetlen szemlélődést és a kötött szempontok alapján történő megfigyelést,
- a témakörök feldolgozása az élményszerű megismerés és a gyerekek cselekvő aktivitása során történjen,
- a gyerekek kíváncsiságára, megismerési vágyára építve a képességek, és akarati tulajdonságok komplex módon történő fejlesztése,
- a környezet tevékeny megismertetése, megismerése oly módon, hogy a gyermek matematikai tartalmú ismeretek, tapasztalatok birtokába jut és azokat a tevékenységeiben is alkalmazza, felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete,
- átgondolt, tudatos előkészítéssel, alapos, körültekintő lebonyolítással a kirándulások, helyszíni foglalkozások megszervezése,
- jeles napok eseményeinek, tevékenységeinek megismertetése,
- a népi kultúrából átvett szokások tetszés szerinti megismertetése, gyakorlati megvalósítása környezettudatos magatartás megalapozása a gyermekeket körülvevő felnőttek példaértékű magatartásával.
- a gyermek önálló véleményalkotásának elősegítése, döntési képességeinek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- a gyermek segítése abban, hogy a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ismerik és óvják környezetüket
- ismerik és részt vesznek életkoruknak megfelelően a hagyományápolásban
- ismerik és betartják a környezetvédelmi szokásokat, magatartásformákat
- kialakul pozitív érzelmi viszonyuk az őket körülvevő természet iránt, ismerik a növény- és állatvilág gondozásának, megvédésének lehetőségeit,
- szívesen vesznek részt vizsgálódásokban, felismernek ok-okozati összefüggéseket, következtetéseket, ítéleteket alkotnak,
- ismerik saját adataikat: nevüket, születési idejüket, szüleik nevét, lakcímüket,
- ismerik a környezetükben található intézményeket,

- ismerik az évszakok fogalmát, az egyes évszakok jellemző jegyeit,
- felismerik a napszakokat, kialakul az időben való tájékozódásuk,
- gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket,
- kialakult testfogalmuk, oldaliságuk, megfelelően alkalmazzák a térirányokat,
- ismernek jeles napokat, népi kultúrából eredő szokásokat.

Külső környezetünk mennyiségi és formai elemei

Cél: Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése során fejlődjenek a gyerekek problémamegoldó képességei, érezzék át a felfedezés, a felismerés, a tudás örömét.

Óvodapedagógus feladatai:

Olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermek érdeklődését, és természetes élet helyzetben teszi lehetővé számukra a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.

- Lehetőségek teremtése a környező világ formáival, mennyiségi viszonyaival való ismerkedésre, tapasztalatok szerzésére:
- képezzenek halmazokat, hasonlítsák össze azokat tulajdonság szerint, válogassák szét, bontsák részhalmazokra, rendezzék sorba elemeik szerint
- mérjenek össze mennyiségeket becsléssel, párosítással
- mérjenek magasságot, hosszúságot, tömeget, űrtartalmat, területet, szélességet, vastagságot, bőséget
- ismerjenek meg síkidomokat, geometriai formákat
- tájékozódjanak térben és síkban
- ismerjék fel a számképeket a 10-es számkörben
- Minél több alkalmat biztosítani az összefüggések felismertetésére, állítások, következtetések megértésére.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- a gyerekek szívesen vesznek részt matematikai jellegű tevékenységekben, tudnak és mernek véleményt mondani matematikai helyzetekről, problémákról ➢ az óvodapedagógus kérdéseit megértik, gondolatát követik
- szívesen vállalkoznak a felvetett problémák megoldására
- a térben való tájékozódásban biztonságosan megkülönböztetik a térirányokat ➢ értik és helyesen alkalmazzák a matematikai tevékenységekkel összefüggő szavakat, fogalmakat
- tudnak számlálni, összehasonlítani, szétválogatni, sorba rendezni mennyiség, méret, forma, szín szerint,

- biztonságosan tájékozódnak a tízes számkörben, helyesen használják a matematikai műveletekhez kapcsolódó relációs kifejezéseket

6.7. Munka jellegű tevékenység

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítés az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás. A munka többnyire külső irányítással folyik, elvégzését külső szükségesség indokolja. Felelősséggel jár, végrehajtásához ismeretekre, készségekre van szükség.

Cél:

Alakuljanak ki olyan készségek, tulajdonságok, melyek elősegítik a munkához, közösséghez való pozitív viszony kialakulását, a munka tiszteletét, megbecsülését.

Óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek megismertetése a balesetmentes munkavégzés feltételeivel, az önmaguk, társaik, környezetük megóvásának szabályaival,
- az egyes munkafajták differenciált és fokozatos bevezetése,
- a tapasztalatszerzésnek, a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakítása a munka jellegű tevékenységek során,
- folyamatos lehetőség biztosítása, pozitív motiváció alkalmazása az önkéntes, önálló, képesség és érdeklődés szerinti munkavégzéshez csoportszobában és a szabadban egyaránt,
- egyéni munkatempónak megfelelő idő biztosítása,
- megfelelő méretű, biztonságos eszközök alkalmazása,
- motiválás a felnőttek személyes példaadásával,
- együttműködő készség fejlesztése,
- munka jellegű tevékenységekkel a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakítása, a saját és mások elismerésére, értékelésére nevelés,
- évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó munka szervezése.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- szívesen vállalkoznak a változatos munkafajták során egyéni és együttes feladatok teljesítésére,
- szívesen segítenek a felnőtteknek és társaiknak,

- felelősséggel, kötelesség teljesen és kitartóan végzik a rájuk bízott feladatokat,
- képesek saját és mások munkájának értékelésére, elismerésére,
- igényessé válnak saját maguk és a környezetük rendjére, képesek személyi tárgyaikat elrendezni, tisztán tartani,
- az alkalmazott eszközöket, szerszámokat rendeltetésszerűen használják, megnevezik azokat, képesek kiválasztani a munkaeszközöket a konkrét tevékenységnek megfelelően,
- örömmel vesznek részt az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó munkákban.

6.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Cél:

A gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, kompetenciáira, önkéntelen figyelmére alapozva komplex módon az iskolai tanuláshoz szükséges készségek, képességek, akarati tulajdonságok fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendszerezése.

Óvodapedagógus feladatai:

- a tanulás folyamatában prioritást élvezzen a játék,
- a tanulást támogató környezet folyamatos megteremtése,
- a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire való építés,
- változatos, cselekedtető tevékenységek felkínálása,
- spontán adódó helyzetek kihasználása,
- egyéni megoldások keresésére ösztönző problémahelyzetek teremtése
- lehetőségek teremtése minél több érzékszervvel való tapasztalatszerzésre, felfedezésre, vizsgálódásra, cselekvő aktivitásra, kreativitásának erősítésére, ami a gyermeket önálló ítéletalkotásra, reális önértékelésre, következtetések levonására, megfogalmazására ösztönzi,
- kötött és kötetlen tanulási formák kialakítása során a komplexitás alkalmazása,
- egyéni sikerélményhez juttatással és pozitív megerősítéssel önbizalom fejlesztés,
- az évszakok, jeles napok, ünnepek tartalmának beépítése a tanulási folyamatba,
- egyéni készségek, képességek, gondolkodási folyamatok fejlesztésére differenciált feladatadás, differenciált értékelés, felzárkóztatás, tehetséggondozás alkalmazása,

- a felfedezés örömének biztosítása változatos tevékenységekkel,
- a „tanulás” irányítása során a gyermek pozitív, személyre szabott értékelése, mely segíti a gyermek személyiségének kibontakozását, reális önértékelését.

A tanulás lehetséges formáinak alkalmazása:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás
- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás

A tanulás szervezeti keretei

	Frontális	Mikrocsoportos	Egyéni
KÖTETLEN	Szervezett mozgásos tevékenység Mindennapos mozgás Alkalomszerű vizsgálódások, túrák, kirándulások		
Kötetlen	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc, szabad mozgás	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Külső világ tevékeny megismerése Munka jellegű tevékenységek	Részképességek fejlesztése

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- sokrétű, jól használható tapasztalatokkal, ismeretekkel rendelkeznek az őket körülvevő világról, azok alkalmazására képesek,
- problémamegoldó gondolkodásra képesek,
- kialakultak a tanuláshoz szükséges készségek, képességek, akarati tulajdonságok,
- (önállóság, feladattudat, kitartás, monotónia tűrés, ítélőképesség),
- érdeklődőek, kíváncsiak, él bennük az iskola, a tanulás iránti vágy,
- gondolataik megfogalmazására képesek
- a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés
- megjelenik a szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme

- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

6.9. IKT (információs és kommunikációs) eszközök használatának lehetőségei az óvodában

Az óvodánkban járó gyermekek nagy része ismeri az infokommunikációs eszközöket és használja a mindennapi élete során. A gyors fejlődés következtében az ismeretek elsajátításának módja is változik, a gyermekek képesek egyszerre több mindennel párhuzamosan is foglalkozni, a gyors információáramláshoz szoktak. Épp ezért fontosnak tartjuk óvodánkban az IKT eszközök megfelelő és céltudatos használatát, mely magában foglalja az interaktív táblát, projektort, számítógépet, laptopot, nyomtatót, cd lejátszót, dvd lejátszót, digitális fényképezőgépet és a diavetítőt. Az óvodánkban dolgozó pedagógusok az IKT eszközök használatához felhasználói szintű ismerettel rendelkeznek.

Célunk:
Olyan játékos tevékenységek biztosítása, amelyben a gyermekek ismerkedhetnek az informatikai eszközök adta lehetőségekkel, ahol új pedagógiai környezetet teremtve életkoruknak megfelelő információkat gyűjthetnek a tágabb – szűkebb környezetükről.

Elvárt eredmények:
Az óvodában használt diafilmekkel szemben, az interaktív tábla élővé, aktívvá, kooperatívvá teszi a hagyományosan passzív vetítést.
Azok a gyermekek, akik nem szívesen fognak ceruzát, nem szeretnek rajzolni és festeni, az interaktív táblán keresztül válhatnak motiválttá és sikerélményt szerezhetek a vizuális alkotás örömében.
A HH és HHH gyermekek csoportos és egyéni fejlesztések alakalmával még érdeklődőbbé válnak, fejlesztésük eredményesebb lesz és ennek következtében iskolai tanulmányaikat életkoruknak megfelelően kezdhetik meg.

Feladataink:

- az infokommunikációs eszközök használata a nevelőmunkánk során,
    - a kiemelt figyelmet igénylő és a tehetség ígéretes gyermekeket színvonalasan és korszerűen fejlesztjük - az IKT eszközök használatával, kíváncsiságukra alapozva segítjük fejlődésüket játékos, egyénre szabott feladatokkal,
- játékszereink bővítése (nyomtatott puzzle, memória kártya, társasjáték, labirintus, stb.), a nevelési területekhez szervesen illeszkedő, a gyermekek fejlettségének és életkori sajátosságainak megfelelő interaktív, fejlesztő játékokat készítünk,

- az érzékelés, észlelés által sokrétű ismeretszerzés biztosítása,
- információk feldolgozása változatos tevékenységek során,
- a térben, síkban való tájékozódás fejlesztése,
- az IKT eszközök használatának megismertetése az érdeklődő gyermekekkel,
- differenciálás, részképesség zavarok megelőzése,
- a szülők informatikai szemléletének formálása
- vizuális memória fejlesztése,
- figyelem fejlesztése,
- egyéni auditív fejlesztés

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- a gyermekek ismerik az informatikai eszközöket,
- örömmel és szívesen vesznek részt az IKT eszközöket használó játékokban, tevékenységekben,
- ismerik az informatikai eszközök használatának szabályait életkoruknak megfelelően.

SNI gyermekek és az IKT eszközök használata

- Az SNI gyermekek fejlesztésével kapcsolatban sok lehetőséget felhasználhatunk; képeket készíthetünk anyanyelvi fejlesztéshez, hanganyagot gyűjthetünk a hallás fejlesztéséhez, és kivetítő, vagy diafilmek segítségével nagy méretű képeket is vetíthetünk a gyerekeknek. Segít a differenciált fejlesztésben, akár egyénileg, akár csoportosan.
- A különféle tevékenységekhez nagyon jó motivációs eszköz lehet az IKT eszközök használata az SNI gyermekek számára is.

VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

"A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége a hatodik életévében eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség, érettség szerinti iskolakezdésre. Az eltérő fejlődési ütem figyelembevétele mellett érvényre juttatjuk a kimenet szemléletet. Testileg hatéves korukra eljutnak az első alakváltozáshoz, megkezdődik a fogváltás is. Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációjuk, finom motorikus képességük. Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését képesek szándékosan irányítani, fokozatosan egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni. Lelkileg az óvodáskor végére nyitottá válnak az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességeik folyamatosan fejlődnek. Tovább differenciálódik érzékelésük, észlelésük; különösen a téri

észlelés, a vizuális és akusztikus differenciálódás, a téri tájékozottság, a térbeli mozgásfejlettség, a testséma kialakulása. Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, egyre nagyobb szerepet kap a felidézés, az elemek megfelelő sorrendjében Kialakul a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik tartalma, terjedelme, könnyebben megosztják, átviszik más tevékenységre. Késleltetni tudják szükségleteik kielégítését, feladattudatuk-, és tartásuk jó. Az erre az életkorra jellemző cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van. Szociálisan is érette válnak az iskolára, az iskolai élet, a tanító elfogadására, az együttműködésre és a kapcsolatteremtésre, felnőttel és gyermekkel egyaránt, amennyiben ezt az iskolai légkör lehetővé teszi. Szabályokhoz alkalmazkodni tudnak, késleltetni tudják szükségleteik kielégítését.

Feladattudatuk kialakulóban van. Gyermekképünk óvodánkban úgy valósul meg, ha az óvodából való kilépéskor:

- életkoruknak megfelelő ismeretekkel rendelkeznek, gyökereikről, múltjukról is - mese vers, dal, zene, stb. révén, többnyire tiszta forrásból merítve
- érzelmileg kötődnek szülőföldjükhöz, nemzetükhöz
- mindennapjaikban lehetőséget teremtünk az élő hagyományok, ünnepek átélésére.

Testileg:

- egészségesek, mert a felnőttek lehetőségeikhez mérten erre különös gondot fordítanak
- mozgásuk örömteli, harmonikus összerendezett
- testi pszichés állapotuk megfelelő alapot biztosít a további egészséges és harmonikus személyiségfejlődéshez az iskolában.

Lelkileg:

- érettek a befogadásra
- bíznak önmagukban- egészséges énképpel, megfelelő küzdőképességgel rendelkeznek
- képesek a szeretet adására, befogadására
- gondolataikat érthetően fejezik ki anyanyelvükön, képesek a párbeszédre, szókincsük egyéni eltéréseket mutatva gazdag,
- kezdeményezőek, bátrak, tevékenyek, tévedéseiket képesek javítani
- nyitottak az új ismeretek befogadására, annak alkalmazására.

Szociálisan:

- elfogadják, és tiszteletben tartják a közösségi élet szabályait, érdeklődnek egymás iránt, időnként képesek lemondani társaik javára
- bíznak önmagukban, elfogadnak másokat
- önálló véleményük van, melyet életkoruknak megfelelően tudnak kifejezni
- tudják, cselekedeteik és szavaik következményekkel járnak
- konfliktusaikat erőszakmentesen próbálják rendezni
- érdekeik érvényesítése közben nem ártanak másoknak
- képesek az együttműködésre, tisztelettudóak

VIII. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK: KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek:

A sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI), a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek (BTM), és a tehetséges gyermekeket jelenti.

Óvodánk csoportjaiban vállaljuk a sajátos nevelési igényű gyermekek (beszédfogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek) integrált nevelését. A fejlesztést gyógypedagógus (tanulásban akadályozottak szakos) és logopédus végzi.

Az esélyteremtés kiemelt intézménye az óvoda, mely funkciójánál fogva nem szegregáló, hanem befogadó intézmény. A fejlődési zavarok megállapítására a szakértői és rehabilitációs bizottság hivatott. Az általa kiállított szakvélemény alapján lehetséges a sajátos nevelési igényjogosultság.

Az intézmény kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek minden segítséget megkapjanak a képességeiknek megfelelő fejlődéséhez, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, test, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott, célzott foglalkozásokat biztosítson. Az óvodavezető támogatja, hogy a pedagógusok az óvodai integrációt segítő szakmai rendezvényeken, továbbképzéseken vegyenek részt.

Cél: saját lehetőségeikhez képest a legmagasabb fejlettségi szint elérése.

Pedagógiai feladatok:

- Érzelmi biztonság, kiegyensúlyozott szeretetteli légkör megteremtése.

- Interperszonális kapcsolatok, az énkép kialakítása, önismeret fejlesztése, attitűdök, szokás-, és normarendszer alakítása.
- A lelassult fejlődési területek megállapítása.
- Speciális nevelési szükségletekhez, életkori és érési sajátosságokhoz igazodó differenciált fejlesztés, melynek megvalósításához nélkülözhetetlen a megfelelő szakemberekkel való folyamatos együttműködés.

A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Magatartászavar (figyelemzavar, hiperaktivitás, agresszivitás, szorongás, visszahúzódó magatartás) egyre nagyobb számban fordul elő a gyermekek között, és beilleszkedési zavarokhoz, ill. kommunikációs nehézségekhez vezet. A viselkedészavarok többféle tünetet mutatnak, amelyek fokozatosan erősödhetnek. Ezek a tünetek megakadályozzák a gyermek optimális fejlődését, a kudarcok pedig másodlagos tüneteket okozhatnak. Ezért rendkívül fontos a minél korábbi felismerés Pontos diagnózis (orvos - pszichológus által) és a célirányos, komplex, összehangolt fejlesztés.

Magatartászavaros gyermek nevelésében fontos a határozott, meleg attitűd alkalmazása.

A fejlesztő foglalkozások feladata

- Ésszerű és belátható szabályrendszer kialakítása.
- A gyermek motivációjának felkeltése – a motivációs szint erősítése.
- A gyermek önértékelésének fejlesztése.
- Figyelem és önkontroll fejlesztése.
- Pszichomotoros fejlesztés.
- Biztonságérzet, belső nyugalom megteremtése.

Szociális, integrációs képességek alakítása

- Kapcsolatteremtő képesség fejlesztése (kontaktus kialakítása utánzó, imitációs, szerep és népi gyermekjátékokkal).
- Önmagukról alkotott kép fejlesztése (testséma ismeret, énkép alakítása tükörjátékokkal, mozgásos játékokkal).
- Baráti kapcsolatok kiépítése és ápolása.
- Szociális magatartásformák gyakorlása (szokások betartása, egymás segítése).
- Kulturált viselkedés elsajátítása (illem).

A kognitív képességek terén mutatkozó egyéni eltérések csökkentése

Első és legfontosabb feladat a gyermekek képességstruktúrájának feltárása. A fejlett funkciókra építve fejleszthetjük az elmaradott területeket. A képességek kibontakoztatása szempontjából az egyéni differenciálás a leghatékonyabb, ezért egyéni fejlesztési tervet dolgozunk ki.

Fejlesztési feladatok:

- Mozgáskoordináció fejlesztése.
- Érzékszervi észlelés, kognitív funkciók fejlesztése.
- vizuomotoros koordináció, grafomotoros ügyesség fejlesztése.
- Orientációs képességek fejlesztése a környezetben való tájékozódás elősegítésére.
- Beszédképesség – kommunikáció fejlesztése, egyéni eltérések csökkentése.
- Akadályozott, vagy megkésett beszédfejlődés.
- Beszéd- és nyelvfejlődési zavar (beszédszervek állapota). Általános vagy részleges pöszeség.
- Dadogás és hadarás.
- Diszfónia.
- A beszédképesség terén elmaradott gyerekek fejlesztését logopédus végzi.

A tehetséges gyermekek fejlesztése az óvodában

Az óvodában a tehetség fejlesztése sajátos körülmények között zajlik. Viszonylag kevés az a gyerek, akinek a tehetsége korán megnyilatkozik (kiválóan rajzol, énekel, számol fejben stb.), de a tehetség – ígéretek felfedezése és fejlesztése igazi kihívás az óvodapedagógus számára. Az óvodai tehetséggondozás a tehetség-ígéretek megtalálásával kezdődik, majd a fejlesztés egyénre szabott módjaival folytatódik.

Az óvodában a tehetséges gyermekek fejlesztése az óvodai csoportban történik, illetve „tehetséggondozó” foglalkozásokon. Az óvodai csoportban a tehetségfejlesztés a mindennapi cselekvéses helyzetekbe van beépítve, a gyerekek szabadon dönthetnek, hogy részt vesznek-e a felkínált tevékenységben. Ezek a helyzetek nyitottak, bármikor bárki bekapcsolódhat vagy kiléphet a tevékenységből. Természetesen ezek a foglalkozások is játékosak. Ez hozzájárul az óvodás gyermek személyiségének alakulásához, amelyet az érzelmi biztonságot nyújtó, támogató környezet és az óvodapedagógus személyisége is segít.

A tehetséges kisgyerekek korai jellemzői:

- meglepő pontosságú, illetve részletességű hosszú- és rövid távú *memória,*
- az átlagnál sokkal hosszabb ideig képesek *egy dologra* ***figyel*ni,**
- gyorsan kialakuló, változatos és gazdag *szókincs*,
- fejlett **képzelőerő**, amely megnyilvánulhat korai szerepjátékokban
- korai **figuratív rajzolás**

A tehetséggondozás céljai:

- a tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztése;
- egy adott tehetséges gyermek (tehetséggel összefüggő) gyenge oldalainak kiegyenlítése;
- „megelőzés", „légkörjavítás";
- olyan területek támogatása, amelyek kiegészítik a direkt tehetségfejlesztést.

Az óvodapedagógus feladatai a tehetségfejlesztésben

Minden gyermek tehetséges valamiben, ezt a tehetségét fel kell fedeznünk. Komplex tehetségfejlesztő programot működtetésével egyszerre fejleszthetjük a gyermek személyiségét és képességeit, valamint erős és gyenge oldalát. Minden esetben a gyermek pozitívumait, erősségeit emeljük ki. Az optimális egyéni tehetséggondozást a játéktevékenység biztosítja, a fejlesztést speciális egyéni és mikrocsoportos formában érdemes megvalósítani.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek személyiségének figyelembe vételével átlagon felüli adottságaik, kreativitásuk, motivációjuk felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése, önmagukhoz mérten tehetségük kibontakoztatása.
- A gyermek együttműködésének, társas kapcsolatainak, kommunikációjának fejlesztése.
- Az 5-6 éves, illetve iskolába készülő gyermekek számára olyan műhely tevékenység biztosítása, melyben önmagához mérten kibontakoztathatja tehetségét. Ezáltal esélyegyenlőség biztosítása ennek a korosztálynak.
- A tehetségdiagnosztika rendszerének kialakítása /tehetségazonosítás, beválogatás, hatásvizsgálat/, megvalósítása, évenkénti felülvizsgálata.
- Az egyéni képességekhez igazodó tevékenységtartalmak kimunkálása (műhelyek kialakítása), éves munkaterv, gazdag, színes tehetséggondozó programok készítése.

- A műhelymunkákhoz szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Az óvodapedagógus fontos feladata, hogy felismerje a gyerekekben rejlő „tehetség-csírákat”, egyénre szabott módon foglalkozzék a tehetség-ígéretes gyermekekkel az alábbiak szerint:

- felismerni és gondozni a tehetség-ígéretes gyermekeket az óvodai csoportban vagy külön foglalkozásban
- bevonni a szülőket a tehetségfejlesztő munkába - a családokkal együttműködve valósító meg a tehetséggondozás.
- újszerű módszerekkel, egyénre szabott technikákkal foglalkozni a gyerekekkel
- biztosítani a megfelelő tárgyi feltételeket a fejlesztéshez
- lényeges az óvodapedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos gazdagítása.

Ahhoz, hogy a gyermekek kreativitása minél jobban kibontakozhasson, olyan gazdag kelléktárra van szükség, melyből bátran és bőven válogathatnak tevékenységeik során. Improvizációhoz, dramatikus- és szerepjátékhoz, bábozáshoz különböző színű és méretű anyagokat, jelmezeket, fej-kesztyű és újj bábokat, paravánt alkalmazunk. Ábrázolás, kézimunka, művészi tevékenységek gyakorlásához is megfelelő teret és anyagokat biztosítunk.

Az óvodapedagógusok segítése a tehetséggondozás megvalósításában:

- szellemi-önképzés, szakmai tárgyi feltételek biztosításával-könyvekkel, cikkek sokszorosításával,
- belső kolléga illetve külső szakember előadásának megszervezésével, óvodán belüli bemutató foglalkozások tartásával, óvodán kívüli tapasztalatok megismerésével, -mások, hogy csinálják?
- pályázati lehetőségek kihasználásával.

IX. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

A gyermekvédelem az óvodai munka szerves része, és minden gyermekre megkülönböztetés nélküli gondoskodást jelent. Ez a tevékenységünk elsősorban pedagógiai jellegű.

Gyermekvédelmi munkánk alapja

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény. Intézményünk közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együtt működik a Gyermekjóléti Szolgálattal, ill. a Gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Hátrányos helyzet: 1997. évi XXXI. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról törvény 67/A. §-nak 1) pontja tartalmazza, mely szerint:
Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:
a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
c)[513] a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.
Halmozottan hátrányos helyzet: 1997. évi XXXI. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról törvény 67/A. §-nak 2) pontja tartalmazza, mely szerint: (2) Halmozottan hátrányos helyzetű a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll, b) a nevelésbe vett gyermek, c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyermekvédelem látókörébe kerülés okai:

- A gyermek családi körülményei, és a szociális helyzete miatti jegyzői védelem. (hátrányos helyzetű gyermekek)
- Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülés.

- Egészségügyi okok (testi fejlődésben való elmaradás stb.)
- Gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekmény (gyermekbántalmazás…stb.) − Sajátos nevelési igény a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján.

A gyermekvédelem célja óvodánkban:

- A társadalmi különbözőségekből (családok anyagi lehetőségei, kulturáltság, emberi kapcsolat) adódó hátrányos megkülönböztetés kialakulásának megelőzése
- A gyermekek törvénybe foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez segítségnyújtás. A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség megelőzése, okainak feltárása és megszüntetése
- A gyermekek problémáinak felismerése.
- Prevenció alkalmazása.

Gyermekvédelmi feladataink:

- A gyermekvédelmi felelős fogja össze az óvoda gyermekvédelmi munkáját.
- Az óvodai nevelésben csak a gyermekre figyelő, fejlesztő, felzárkóztató, kompenzáló programok tehetik nevelő munkánkat hatékonyabbá. Legelső, a pozitív érzelmi kapcsolat kialakítása az óvodapedagógus, és minden egyes gyermek között.
- A gyermek reális megismerése, valamint családi hátterének felderítése, ezeknek birtokában megválasztani azokat a helyes nevelési eljárásokat, amik személyiségfejlődésre a legnagyobb hatással vannak.
- A gyermek személyisége a család tükörképe, a negatív megnyilvánulások oka elsősorban nem a gyermekben keresendő, hanem környezetében
- Olyan közeget, olyan légkört kell teremteni az óvodának, ahol a hátrányok kompenzálhatóak, nem súlyosbítják, hanem javítják a lehetőségeit arra, hogy boldog, emberi értékekkel rendelkező felnőtt váljék belőlük.
- Preventív munkával a hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkentése. Ez minden óvodapedagógus munkaköri kötelessége.
- A veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásba vétele, szükség esetén intézkedések foganatosítása, kapcsolattartás a Szociális, Családvédelmi felelőssel
- Anyagi veszélyeztetettség esetén a rászoruló szülők tájékoztatása a támogatások lehetőségéről, ill. annak kezdeményezése.
- Gyermekvédelmi terv készítése

- Szükség szerint családlátogatás végzése az óvodapedagógusokkal, és a családsegítő szolgálat érintett személyével együtt, és környezet-tanulmány készítése.
- A gyermekek bántalmazása vagy védelme esetén értesíti az erre hivatott szervet
- A szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények címét és telefonszámát.

Gyermekvédelem hatékonyságának segítése

- Rendszeres családlátogatások, szülői értekezletek, nyílt napok, ünnepélyek, fogadóórák szervezésével,
- Faliújság létesítésével,
- Felmérőlapok vezetésével, fejlesztési megfigyelővel,
- Logopédiai, pszichológusi, fejlesztőpedagógusi, gyógypedagógiai hozzáféréssel
- Kapcsolat a megfelelő szervekkel.

A gyermekvédelmi felelős képviseli a gyermek- és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja, és személyes részvételével elősegíti ezeknek a szempontoknak az érvényesülését. A helyi programban kitűzött feladatokat minden pedagógus folyamatosan végzi a gyermekvédelmi felelős irányításával.

Az óvodavezető feladatai:

- Ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, megszervezi a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatát.
- Az óvodavezető kapcsolatot tart fenn: A Gyermekjóléti Szolgálat és az óvodához kapcsolódó szociális és egészségügyi hálózattal.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvodapedagógusok között.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekeket.
- Intézkedik a gyermekek ellátásáról.
- Nyomon követi a gyermekek sorsát, az intézkedés eredményességét.
- Folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vételt vagy a megszüntetés okait.
- Segíti az óvodapedagógusok felderítő tevékenységét (szükség esetén családlátogatást végez a óvodapedagógusokkal).
- Folyamatos kapcsolatot tart a társszervekkel.

Sikerkritérium

- Csökken a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermek száma.
- Minden rászoruló időben megkapja a segítséget.
- A szülők bátran fordulnak az óvónőkhöz és a vezetéshez gondjaikkal.
- Anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem marad ki az óvodából.
- A segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakul ki.

X. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK

Hagyományaink az óvodai élet mindennapjaitól kiemelkednek. Ünnepeink külsőségekben és tartalmukban olyan visszatérő élményeket jelenthetnek gyermekeinknek, amelyek erősítik közösségi érzésüket olyan élmények biztosításával, amelyek az éntudat mellett a magyarság tudatát is alapozzák. Az ünnepre való készülődés a gyermek korának, képességeinek megfelelően közös tevékenység, melyben együtt tervezünk, szervezünk, készítjük a hagyományokat idéző jelképeket.

Célunk:

- Biztosítani a gyermekek számára a tevékenységeknek és a társas kapcsolatnak azt rendszerét, amelyben személyiségfejlődésük pozitív irányba mutat.
- A magyar nyelv szépségének, kifejezőképességének megismertetése.
- A magyar népi kultúra ápolása, a hagyományőrzés korosztálynak megfelelően
- Ünnepek

Feladataink:

- Közösen készülni az ünnepekre
- Az ünnep fényét emeli az alkalomhoz illően feldíszített óvoda.
- A programok erősítsék a gyermekekben a hagyományok tiszteletét, az összetartozást, a közösségi érzést, az egymásra való odafigyelést.
- Könnyítsük meg a beilleszkedés folyamatát.
- A kulturális identitás, társadalmi integrálás, a magyar nyelv használata, tolerancia a másság megismerésében.
- Közös élményszerzés biztosításával ünnepek, hagyományok megismertetése életkori sajátosságokhoz igazítva.

- A hagyományok ápolása közben az együtt játszás, együtt munkálkodás, tervezgetése tegye örömtelivé a várakozás időszakát.
- Érezzék a gyermekek a hétköznapok és az ünnepnapok váltakozását, ritmusát, éljék át a hagyományos ünneplést a népszokások megismerése által. A szokások újraélesztésével törekedni kell arra, hogy hiteles hagyományt adjunk át.
- Erkölcsi tulajdonságok fejlődését a szokásrendszer megállapítását segítjük.

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel közös élmények megélése. Tükröződik irántuk a megértés, elfogadás, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség. Közös tevékenykedtetéssel segítjük a gyermekek közösségi érzésének erősítését, erősítjük az összetartozás érzését, az egymásra való odafigyelést.

Eseménynaptár: *A Szervezeti és Működési Szabályzat és az Éves Munkaterv előírásai szerint.*

XI. AZ ÓVODA NEVELÉSI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Célunk:

A visszacsatolás, a változások érzékelése a kiinduláshoz képest, esetleges tervmódosítás vagy megerősítés, az elmozdulás szükségességének feltárása a gyakorlati pedagógiai munka segítése, fejlesztése érdekében.

Óvodánk pedagógiai programjának megvalósítása érdekében a tudatosság érvényesüljön fejlesztő munkánkban.

Feladatunk:

- a Pedagógiai Program funkcionális működésének vizsgálata,
- a kitűzött célok és feladatok megvalósulásának összehasonlítása,
- a megvalósítás feltételrendszerének vizsgálata.

Az ellenőrzés folyamata információk gyűjtésével kezdődik, az információk elemzésével folytatódik, majd a következtetések levonásával végződik.

Az ellenőrzés területe az intézmény Pedagógiai Programjának megvalósulása, beválása. Az intézményi szintű ellenőrzésért az intézményvezető a felelős a Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltak szerint.

Az intézményvezető mellett az intézményvezető helyettes a munkamegosztás alapján vesz részt.

Az óvodában folyó pedagógiai munka ellenőrzésének adminisztrációs alapját az óvoda alapdokumentumai képezik.

Az ellenőrzéshez szükséges információk alapja az óvodapedagógusokkal folytatott beszélgetések, nevelési helyzetekben alkalmazott eljárásaik megfigyelése, a gyermekekről szerzett ismereteik és problémaérzékenységük.

A csoportlátogatások és az azt követő megbeszélések alkalmat és lehetőséget adnak az önelemző, önértékelő megnyilvánulásra, az időtálló értékek megfogalmazására, a példaértékű óvodapedagógusi magatartás megerősítésére.

Az intézmény szakmai dokumentációs rendszerének felépítése:

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

↓

Az alapprogram alapján a helyi sajátosságok figyelembe vételével megalkotott Helyi Pedagógiai Program

↓

Éves munkaterv

↓

Óvodai csoportnapló, nevelési tervek, tematikus, a gyermek fejlettségének nyomon követéséről szóló dokumentumok.

Az óvodákban kialakított szempontok a tervezéshez

- legyen rugalmasan változtatható, váratlan igényekhez alkalmazkodó, szükségleteket kielégítő és az elvárásokhoz igazodó,
- valósuljon meg benne a pedagógiai tervezés változatos eszközeinek összeállítása,
- a gyermekek fejlesztéséhez igazodó, a pedagógiai elméletre tervezett, gyakorlatban megvalósítható tevékenységeket tartalmazza,
- a fejlődés követhető legyen.

A tudatos tervezés fontos elvárás, amely meghatározó területeket jelöl ki a pedagógus számára. A célok, feladatok, eszközök, valamint a foglalkozás menetének leírása szorosan kapcsolódjon az óvodai alapértékekhez, az óvoda pedagógiai programjának sajátosságaihoz, és tükrözze az adott óvodai csoport fejlettségi szintjét. De ha szükséges, a pedagógus számára egy elfogadható középutat választva, jelenjen

meg benne a kitekintés az innovációs törekvések vagy „jó gyakorlatok” irányába is. Olyan tartalmi elemek legyenek a tervben, melyek megvalósítható helyzetekben, de felkészülve a váratlan történésekre is iránymutatók lesznek számunkra.

A gyermek fejlettségi szintje, életkornak megfelelő társas kapcsolatai, szükségletei és az együttműködés módjai behatárolják az óvodapedagógus számára a motiváció formáit és a segítségadás határait. Fontos, hogy a gyermek olyan sajátos öntevékenysége is megvalósuljon, ami többnyire a szabad akaratára épül, de irányított formában tudatosan azokra a területekre koncentráljunk, melyek a fejlődését biztosítják.

Feladataink:

Nevelési céljaink ismeretében fejlesztési feladatainkat, tevékenységeinket a gyermekek életkori és egyéni adottságaihoz igazodva megtervezzük, melyben építünk a gyermeki ötletekre, igényekre, az eltérő fejlődési ütemre.

Valljuk, hogy az óvodás korosztály számára a játék, a legalkalmasabb ismeretszerzési forma, amely nagyobb tudatosságot, szervezési képességet és kreativitást igényel, ezért ezt alkalmazzunk tervező munkánkban és annak megvalósításában egyaránt. Biztosítjuk egyik alapelvünk megvalósulását, az oldott, otthonos, derűs, szeretett teli légkört.

A nevelési terv hosszát fél évben határoztuk meg. (1. félév szeptembertől – január végéig, 2. félév februártól május végéig tart) Ennek megfelelően készítjük el a nevelő munka tervezését, valamint a nevelési terv végén az értékelésünket. A nyári időszakra nevelési tervet készítünk.

A komplex műveltségtartalmakkal megtöltött tematikus tervet 1 hónapra készítjük, a témával való foglalkozás tervezett időszakától függően (lehet 1-2 hetet).

A heti bontásban is érvényesül a tematikus tervhez való kapcsolódás.

Fontos számunkra, hogy széleskörű, a gyermekek érdeklődésére épülő, sokoldalú fejlesztő hatású az integrált tanulást is támogató tevékenységeket tervezzünk. A módszerek, eszközök alkalmazása, megválasztása, foglalkoztatás formája az óvodapedagógusok kompetenciája, azonban mindig figyelemmel kell lenni az egyéni és életkori sajátosságokra és az egyéni fejlesztésre.

Dokumentumaink

- Csoportnapló: törvényi előírásoknak megfelelően- OVPED online naplóban rögzítve
- A gyermekek fejlődési naplója - OVPED online naplóban rögzítve
- Felvételi-és mulasztási napló - OVPED online naplóban rögzítve

A fejlődési napló a gyermekek egyéni fejlődésének regisztrálására szolgáló dokumentum, mely a gyermek óvodába kerülésétől az iskolába meneteléig tartalmazza fejlődését és a szükséges fejlesztési feladatokat.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza

- a gyermek anamnézisét,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt, amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus, a fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

Célunk:

Pedagógiai tevékenységünkben a gyermek egyéni képességeinek és fejlődési ütemének figyelembe vételével tudatosan meghatározni, és következetesen elvégezni a fejlesztési feladatokat, melynek köszönhetően a gyermek, az óvodáskor végére, alkalmassá válik az iskolai életmód megkezdésére.

Feladataink:

- A gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követjük, OVPED online naplóban rögzítjük.
- Szükség esetén speciális szakemberek segítségét kérjük, illetve szakvizsgálatokat a gyermek megfelelő fejlesztése érdekében, melyhez pedagógiai véleményt írunk.
- Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőket évente 2 alkalommal kötelezően, illetve szülői kérés, probléma esetén szükség szerint, folyamatosan tájékoztatjuk. A gyermek fejlődéséről és a fejlődési napló tartalmáról – a gyermek szülein, óvodapedagógusain kívül – csak az óvodavezető részére adható ki tájékoztatás, illetve indokolt esetben az óvodavezető engedélyével más személynek is (speciális szakemberek részére, vizsgálatokhoz).
- Értelmi, érzelmi, közösségi, anyanyelvi és mozgásfejlődésének eredményét félévenként rögzítjük, kódolásos/szöveges formában az alábbiak szerint:
- kiscsoportban a játéktevékenységen keresztül figyeljük az életkori és fejlődési mutatókat (kiinduló állapot rögzítése a pedagógiai hozzáadott érték kimutathatósága érdekében)
- A differenciálás kiindulópontja a gyermekek játékának megfigyelése, kapcsolatai, társas magatartása, verbális képességei, gondolkodása, ismeretei, mozgása, és ezen megfigyelések rögzítése.

- Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat. A gyermekek tudatos megfigyelése, a differenciált bánásmód érvényesítése, továbblépés elképzelhetetlen része.

GYERMEKEK EGYÉNI KÉPESSÉGEINEK ÉRTÉKELÉSE, NYOMON KÖVETÉSE

Az óvodánkban folyó pedagógiai munkánk tervezése, elemzése, három éves kortól a gyerekek megfigyelése, az egyénre szabott nevelési és fejlesztési eljárások, folyamatos és tudatos írásbeli munkát igényelnek. Az ilyen tervezés segíti a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését. A gyermekcsoportok nevelési terve nem megmásíthatatlan, hanem a gyermekek fejlődési üteméhez, a spontán helyzetekhez, az aktuális feladatokhoz igazodik. Az óvodapedagógusok egyik kiemelt feladata, hogy az egyéni képességfejlesztés minden területen érvényesüljön.

- Értékelési időpontok: november és január
- A tájékoztatás szöveges értékelésről a 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet és a 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről alapján történik. A szülőknek igény szerint lehetőséget nyújtunk a szöveges értékelés fogadóórán történő megbeszélésére.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Baktalórántházai Tagintézmény fejlesztőpedagógusa minden nevelési év elején az 5 éves gyermekek fejlettségi szintjét megállapító mérést és értékelést végez.

Az iskolába készülő gyermekek indokolt esetben iskolaérettségi vizsgálaton vesznek részt. Ennek során különféle tesztlapok és tevékenységek segítségével azokat az alapvető képességeket vizsgálják, amelyek az iskolai életmódhoz feltétlenül szükségesek. A vizsgálat eredményeiről az óvoda és a szülő egyaránt tájékoztatást kap.

Logopédiai foglalkozás

Az intézmény megbízási szerződéssel alkalmaz logopédus szakembert. Az óvodai logopédiai foglalkozásokra hetente két alkalommal kerül sor; kifejezetten élvezetesek, a szakember különféle játékos fejlesztő gyakorlattal tartja ébren a gyerekek figyelmét. A gyerekek házi feladatokat is kapnak, így a szülők nyomon tudják követni, mi történik egy-egy foglalkozás keretében. A foglalkozások egyik sajátossága, hogy tükör előtt zajlanak; a gyermekek látják magukat a gyakorlatok végrehajtása közben. Ez

egyrészt nagyon szórakoztatja őket, másrészt segít tudatosítani, hogy a szép kiejtéshez elengedhetetlen a nyelv – mint érzékszerv – megfelelő használata és a helyes artikuláció. Az óvodai logopédiai foglalkozás akkor lehet igazán hatékony, ha a gyermek odahaza is végez gyakorlatokat.

A logopédiai ellátás feladata a hangképzés, a beszéd, a beszélt és írott nyelvi képesség fejlődési és szerzett zavaraihoz, továbbá a specifikus tanulási zavarokhoz (diszlexia, diszortográfia, diszgráfia, diszkalkulia) kapcsolódó prevenciós, állapot megismerési és terápiás tevékenység.
A logopédus állapítja meg a logopédiai diagnózist, terápiás javaslatot tesz a logopédiai fejlesztésre, illetve szükség esetén további vizsgálatokat kezdeményez, amelyeket a szakszolgálat más szakemberei (pl. gyógypedagógus, pszichológus), illetve az egészségügyi ellátórendszer szakemberei (pl. audiológus, pszichiáter szakorvos) végeznek. A tevékenység keretében a logopédus együttműködik a szülővel és számára tájékoztatást ad. A logopédus feladata az óvoda tájékoztatása a szűrés eredményeiről.

Gyógytestnevelés

Óvodánkban hetente egy alkalommal gyógytestnevelő szakember segíti a gyermekek fejlesztését. Az óvodai gyógytestnevelés lényege, hogy a kezdődő mozgásszervi elváltozásban szenvedő, valamint a mozgásfejlődésben elmaradt gyerekekkel szakszerűen foglalkozzon. Speciális, megelőzés-központú, valamint mozgásfejlesztő gyakorlatanyaggal megelőzze, ill. gyógyítsa a már kialakult elváltozásokat. A mozgásfejlődésben lemaradt, vagy részképesség zavaros gyermekek fejlesztése is feladatként jelentkezik, természetesen mindezt az életkori sajátosságuknak megfelelő játékos módszerekkel végzi. A gyógytestnevelésen azok a gyermekek vesznek részt, akiket a gyermekorvos, ill. szakorvos (ortopéd) javasol. A Gyógytestnevelési Naplóban kerül dokumentálásra a gyermekek foglalkozáson való részvétele, a foglalkozások anyaga. Éves beszámolót készít az elért eredményekről. Tájékoztatja az óvodapedagógusokat és a szülőket a gyermekek fejlődéséről.

1. számú melléklet

Egészségfejlesztési Programok ütemterve

Ideje	Program leírása	Program célja, feladata	Résztvevők köre	Megvalósításért felelős csoportok
Szeptember	Látogatás az almáskertbe, diószedés családi háznál,	Egészséges táplálkozás alakítása. Munkára nevelés.	Nevelőtestület tagjai, gyerekek.	Napocska vegyes csoport Szivárvány nagy-középső csoport
	Takarítási Világnap • Az óvoda udvarának rendezése a gyerekekkel, közösen a karbantartóval (gereblyézés, falevelek összegyűjtése, komposztálás).	Környezet higiénia, az egészséget támogató környezet magatartás kialakítása. .	Nevelőtestület tagjai, gyerekek, karbantartó. .	Minden csoport
	Magyar Népmese Napja • A rest macska – óvodapedagógusok mesedramatizálása • Aranyszőrű bárány – gyerekek mesedramatizálása	Hagyományok tudatos alakítása. Lelki egészség megőrzés. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés.	Nevelőtestület tagjai, szülők, gyerekek.	Minden csoport
	Ősz köszöntő hét • Kukorica törés • Családi háznál zöldség betakarítás. • Közös barkácsolás a szülőkkel, „tök jó napok” szervezése (apukák bevonásával). • Egészséges ételek készítése, fogyasztása (gyümölcssaláta).	„Együtt lenni jó!” – Lelki egészség megteremtése. Mozgásfejlesztés. Egészséges táplálkozás fontosságának alakítása.	Az óvoda dolgozói, szülők, gyerekek.	Minden csoport

Október	• Mozgásos népi játékok, őszi láncfűzér. • Fa, bokor ültetés az óvoda udvarán. <u>Közlekedésbiztonsági Nap</u> • Kerékpártúra a Besenyődi Óvodába. Kerékpározás a kresz-pályán. • Mozgásos ügyességi játékok.	Balesetek megelőzése, helyes magatartási szokások alakítása. Szabályok kialakítása, gyakoroltatása, következetes betartása, utasítások betartásának fontossága. Veszélyek a gyermekek világában. Veszélyek otthon. Az egyedüli otthon tartózkodás szabályai. Közlekedési szabályok. Gyalog, kerékpárral, tömegközlekedési eszközökön vagy utasként az autóban. Idegen személyekkel történő találkozás, kapcsolat szabályai.	Óvoda dolgozói gyerekek.	Nagycsoport Minden csoport
	<u>Kengu Aerobik</u> • A mozgás és a sport megszerettetése a gyermekek számára. • Heti egy alkalommal játékos sport délután szervezése.	Zenére végzett mozgásforma. Kialakítja a gyermekekben az egészséges életmód iránti vágyát.	Gyerekek	Nagy-középső csoport Dr. Székely Anita Busák Alíz Minden csoport
	<u>Állatok Világnapja</u> • Mese dramatizálás- Az „Aranyszőrű bárány”	Programokba való bekapcsolódás, egész éves tevékenykedtetés.	Nevelőtestület tagjai, gyerekek.	Intézményvezető
	<u>Nemzeti gyásznap</u> gyertyagyújtás	Lelki egészség megőrzés. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés.	Nevelőtestület tagjai.	Intézményvezető

	<u>Fogadóóra</u> Logopédus meghívása • Tanácsadás a beszédhibák megelőzése, javítása érdekében.	Prevenciós és korrekciós feladatok. Beszédhibák felfedezése korrigálása.	Nevelőtestület tagjai, szülők, logopédus.	Minden csoport
	<u>Szülői értekezlet szervezése</u> • Nevelési év feladatainak megbeszélése, köznevelési törvény óvodát érintő változásainak ismertetése, • A Házirend néhány fontosabb területének kiemelése • Aktuális dolgok megbeszélése a szülőkkel	Prevenciós és korrekciós feladatok. Beszédhibák felfedezése korrigálása. Kapcsolattartás a szülőkkel.	A nevelőtestület tagjai, szülők.	Minden csoport
	<u>Sanyi bohóc</u> • „Természetre hangoló előadás”	Lelki egészség megőrzés. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés.	Nevelőtestület tagjai, gyerekek.	Intézményvezető
	<u>Csibeavató</u> • Csibeavató szervezése az első osztályos gyermekek számára az iskolában.	Lelki egészség megőrzés. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés.	Nevelőtestület tagjai	

N o v e m b e r	<u>Egészséges Fogakért Program</u> • Óvodás gyerekek fogainak ellenőrzése. • A szűrővizsgálatok, a folyamatos kezelés, a prevenció propagálása a szülők körében. • Védőnők látogatása játékos foglalkozás keretében a témának megfelelően. <u>Márton Nap</u> • Ismerkedés a népszokásokkal, mint a kukoricamorzsolás, tollfosztás, de tanultak népi játékokat, meséket, mondókákat, dalokat, verseket, időjárás és libás jóslatokat. • Népi játékok, mesék, dalok megtanulása. • Hagyományőrző tevékenységek megtapasztalás. • „Tökfaragás” apukákkal”. • Lámpás felvonulás	Az egészséges fogak fontossága a táplálkozás szempontjából. Tudatformálás a szülők és a gyerekek körében. Jeles napok megünneplése. Népi hagyományok ápolása, tudatos alakítása. Lelki egészség megőrzés. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés.	Az óvoda dolgozói, gyerekek, fogorvos, védőnők. Nevelőtestület tagjai, gyerekek.	nagycsoport Minden csoport

	Zenés műsor előadása „Karácsonyi” zenés műsora.	Lelki egészség megőrzés. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés.	Nevelőtestület tagjai, gyerekek.	Minden csoport
	Mikulás	Hagyomány ápolása, tudatos alakítása. A lelki egészség alakítása, megőrzése. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés.	Nevelőtestület tagjai, gyerekek.	Minden csoport
D e c e m b e r	Lucázás • Ismerkedés kántálás hagyományaival, ismeretszerzés Jézus születésének körülményeiről. • Anyanyelvi, érzelmi, erkölcsi nevelés fejlesztése a családi ünnepek megbeszélésével, az összetartozás élményének erősítése, pozitív érzelmek alakítása. • Lucázás az „Őszi Levél Nyugdíjas Klubnál”	Népi hagyományok ápolása, tudatos alakítása A lelki egészség alakítása, megőrzése. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés.	Nevelőtestület tagjai, gyerekek.	Nagycsoport
	Adventi készülődés, adventi forgatag, karácsonyi ünnepség • Közös barkácsolás a szülőkkel. • Mézeskalács sütés. • Ünnepi műsor, közös beszélgetés, éneklés, meghitt bensőséges ünneplés (délután a szülőkkel is) • Bekapcsolódás a „Település karácsonya” ünnepségbe	A lelki egészség alakítása, megőrzése. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés.	Az óvoda dolgozói, szülők, gyerekek, meghívott vendégek.	Minden csoport Minden csoport
	Hócsátázás, szánkózás, hóemberépítő verseny csoportonként. Makk-Marci „Mesekönyv”, „Diafilm”,	Testi erőnlét, kondíció, állóképesség fejlesztése. Friss levegő egészségre gyakorolt jótékony hatásának tudatosítása. Az egészséges táplálkozás	Az óvoda dolgozói gyerekek. A nevelőtestület tagjai, gyerekek.	

Január	„Mesefilm” <u>Szülői értekezlet szervezése</u> Tanácsadás egészséges táplálkozásra vonatkozóan. Egészséges étrend kialakítása /vitaminom, főzelékek/ fontossága. <u>Látogatás a védőnőhöz</u>	fontosságának alakítása a mese fejlesztő hatása révén. IKT eszközök. Egészséges vitaminok táplálkozás fontosságának tudatosítása.	 A nevelőtestület tagjai, szülők nagycsoport	Minden csoport Minden csoport
Február	<u>Farsangi Óvodabál</u> • Szervezési feladatainak lebonyolítása. <u>Óvodai Farsang</u> • A Farsang a vízkereszttől hamvazószerdáig tartó hosszú, vidám, télbúcsúztató időszak. • Farsangi népszokások megismertetése. • Munkáinkkal feldíszítjük a csoportszobát, énekelünk, táncolunk, verselünk. • Téltemetés (kiszebáb égetés)	A lelki egészség alakítása, megőrzése. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés. Népi hagyományok ápolása, tudatos alakítása. A szülők hatékony bevonása. Lelki egészség megőrzés. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés.	Nevelőtestület tagjai, gyerekek szülők. Életmód Egészségünkért Egyesület Nevelőtestület tagjai, gyerekek szülők.	nagycsoport Minden csoport

M á r c i u s	<u>Március 15.</u> • Ünnepi műsorra készülődés, ünnepi hangulat átélése. • Csákók hajtogatása, díszítése. • Magyar zászló, kokárdák festése. • Vár, erőd építése. • Szülők bevonása, lovacskák készítése.	A magyar nemzeti kultúra hagyományainak átörökítése. Erkölcsi érzelmek, közösségi magatartás fejlesztése. Nemzeti ünnepünkhöz való pozitív viszonyulás fejlesztése.	Nevelőtestület tagjai, gyerekek szülők.	nagycsoport
	<u>Séta a vízmű telepre</u>, kerékpározás a Szennyvíztelepre a Víz világnapja alakalmából.	A tisztavíz egészségvédő hatásának tudatosítása. A természet szeretetére nevelés.	Az óvoda dolgozói, gyerekek, a Vízmű munkatársai.	nagycsoport vegyes csoport

Á p r i l i s	<u>Húsvét</u> • Ünnephez kapcsolódó hagyományok, szokások megőrzése. • Alaklomhoz illő díszeket, jelképeket készítünk, melyekkel díszítjük a folyosókat, csoportszobákat (tojásfestés). • A kisfiúk a hagyományokhoz híven öntözik a meg a kislányokat, a lányok csoki tojással köszöntik meg a locsolkodást. • Tavaszi játékdélután 1-2. osztályos gyermekekkel az iskolában • Bábszínház:	Népi hagyományok ápolása, tudatos alakítása A lelki egészség alakítása, megőrzése. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés.	Nevelőtestület tagjai, gyerekek	Minden csoport
	<u>Nyíregyházi Állatparkba való látogatás</u> <u>Mozi előadás- Nyíregyházán</u>	Lelki egészség megőrzés. Érzelmi nevelés, Közösségi nevelés.	Nevelőtestület tagjai, gyerekek	vegyes csoport nagycsoport
	<u>A Föld Napja</u> • Fa, bokor ültetés az óvoda udvarán. • Szelektív hulladékgyűjtés.	Környezettudatós gondolkodás fejlesztése. A levegő szennyezettségének csökkentése.	Az óvoda dolgozói, gyerekek.	Minden csoport
M á j u s	<u>Dohányzást megelőző program</u> • Kirándulási élmények feldolgozása. • Falusi élmények megbeszélése. • Képekhez kötött mesélés	A nem dohányzó magtartás szépségeinek, értékeinek megláttatása, egészséges életre gyakorolt pozitív hatása.	Nagycsoportos óvodapedagógusok, gyerekek.	Nagycsoportos óvoda pedagógusok
	<u>Májusfa díszítése- Majális</u> • Óvodánkban a tavaszi örömünnep, a természet	Népi hagyományok ápolása, tudatos alakítása A lelki egészség alakítása,	Nevelőtestület tagjai, gyerekek	Minden csoport

	megújulása az oka annak, hogy hagyományainkhoz hűen idén is állítottunk májusfát. • Minden csoport választott egy fát az óvoda udvarán, amelyeknek az ágaira a gyerekek által vágott krepp-papírcsíkok kerültek, amik aztán vígan lobogtak a tavaszi szélben. • A díszítés végeztével egy nagy kört alkottunk, közösen táncoltunk, tavaszi dalokat énekeltünk. • A gyerekekkel közösen egy olyan népszokást hívtunk életre, amely mára már kezd a feledés homályába merülni.	megőrzése. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés.		
Május	<u>Anyák napi ünnepségek</u> • Az édesanyák nagymamák köszöntése. • Családi közös főzés, közös programok • Kerékpártúrával egybekötött Tó-parti anyák napi piknikezés <u>Madarak, fák napja</u> • Kirándulás a természetbe (közeli távoli útvonal kijelölése). • Rajzkiállítás szervezése. • „Egy gyerek-egy virág program” – virágültetés az óvodában. <u>Gyermeknap szervezése</u> • Változatos színes programok, kézműves tevékenykedések, piknik szervezése.	Az édesanyák nagymamák tiszteletére, szeretetére, megbecsülésére nevelés. Lelki egészség fejlesztése. A családokkal való együttműködés, az örömteli együttlétek biztosítása Természethez fűződő pozitív érzelmi viszony fejlesztése. Egészséges életmódra nevelés. Testi erőnlét, állóképesség fejlesztése. Lelki egészség megőrzése. Az összetartozás érzésének erősítése. .	Az óvoda dolgozói, édesanyák, nagymamák gyerekek. Az óvoda dolgozói, gyerekek, szülők. Az óvoda dolgozói, gyerekek.	Minden csoport Minden csoport Minden csoport

Június	Óvodai évzáró Pedagógusnap	A lelki egészség alakítása, megőrzése. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés. A lelki egészség alakítása, megőrzése. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés.	Nagycsoportos óvodapedagógusok, gyerekek Zeneovi- csoport óvodapedagógusok,gyerekek	nagycsoport vegyes csoport Zeneovi csoport
Július	Csapatépítő tréning (kirándulás)	A lelki egészség alakítása, megőrzése.	Óvodapedagógusok Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítők alkalmazottak	Óvodapedagógusok Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítők alkalmazottak
Augusztus	Augusztus 20. (Új kenyér ünnepe). Csibenap • Ismerkedő szülőértekezlet a leendő kiscsoportos gyerekek és szüleik részére. • Ismerkedés a csoportszobával, az udvarrésszel, játékos bemutatkozások.	A lelki egészség alakítása, megőrzése. Érzelmi nevelés, közösségi nevelés. Ismerkedés az óvó nénivel, dajka nénivel, jelek kiválasztása. Tájékozódás az óvoda épületében, ismerkedés a helyiségekkel. A játékszerek kipróbálása, birtokba vétele.	Óvodapedagógusok, gyerekek A leendő kiscsoportos gyerekek, szülők az érintett óvodai dolgozók.	óvodapedagógus Intézményvezető Kiscsoportos óvodapedagógusok